

Leto XXI. Stev. 209

GLAVNI IN ODGOVORNI
UREDNIK
IVAN SINKOVEC

UREJA UREDNIŠKI ODBOR

List izhaja vsak dan razen
petka. # Cena 10 dinarjev

Ljudska PRAVICA

„LJUDSKA PRAVICA“
USTANOVLJENA 8. OKTOBRA
1934 # MED NARODNOOSVO-
BODILNO BOROBO JE IZHA-
JALA KOT 14-DNEVNIK IN
TEDNIK OD OSVOBODITVE
DO 1. JUL. 1951 KOT DNEV-
NIK, NATO PA KOT TEDNIK
OD 1. JUNJA 1953 IZHAJA
REDAKCIJSKI POVEZANO-
STI Z „BORBO“

Dobrodošla!

Snoči sta prispela k nam na obisk grški kralj in kraljica. Poglavar grške države orača lantski obisk predsednika naše republike tovariša Tita v Grčiji.

Grčija je lahko prepričana, da bo njen poglavar države deležen v naši državi toplega sprejema.

Sedanji prijateljski in tesni stiki med Grčijo in Jugoslavijo niso samo nadaljevanje tradicionalnega sodelovanja naših dveh dežel. Nedvomno so naši stiki v minulosti, zlasti pa dejstvo, da smo morali večkrat braniti svojo neodvisnost in svoje življenje pred osvajalci, eden nerazdružljivih elementov našega prijateljstva. Toda v naših stikih je tudi mnogo novega. Prav to novo daje našemu sodelovanju veliko trdnost in velik mednarodni pomen.

To novo je predosem dejstvo, da je naše sedanje sodelovanje zares naše v polnem pomenu te besede, saj je izključno sad prizadevanja, težnj in naporov naših dežel. Naše sodelovanje se je razvijalo in krepilo po naravnih poti, ker izbirajo iz resničnih potreb naših dežel in ker kaže in brani njihove koristi v osem svojem učinkovanju. Zato lahko rečemo, da je naše sodelovanje stabilno, trdno in trajno.

Sodelovanje med Jugoslavijo in Grčijo je nadalje živ dokaz, da

razlike v družbenem redu niso ovira za mednarodno sodelovanje in da torej vzrokov težav v sedanjem svetu ne smemo iskati v teh razlikah. Jugoslavija in Grčija sta s svojimi medsebojnimi stiki dokazali, da pomeni aktivna koeksistenca obojestransko aktivno in pošteno sodelovanje dežel ne glede na razlike v njihovi družbeni ureditvi in ni samo lepa ideja, marveč posem uresničljiva koncepcija v sedanjem svetu. Še več, edina realna koncepcija, ki lahko zagotovi človeštvo nemoten razvoj v miru.

Sedanji jugoslovansko-grški stiki, zgrajeni na tako trdnih temeljih in tako pravilni konceptiji, imajo v mednarodnih odnosih veliko pozitivno vlogo, ker s svojo življenjsko prakso razbijajo napačne nazore, da je razdelitev sveta na tabore in bloke neogibna.

Veseli smo, da lahko ugotovimo, da bo obisk grške kraljevske dvojice v naši državi še ena nova močna manifestacija jugoslovansko-grškega sodelovanja in hkrati še ena nova prepričljiva manifestacija in afirmacija vseh tistih temeljnih značilnosti tega sodelovanja, ki so tako zelo važne za naš današnji svet.

Zato kličemo visokima gostoma iz Grčije: »Dobrodošla!«

J. S.

Poslovilni obiski sovjetskega veleposla- nika v Beogradu

Beograd, 5. septembra (Tanjug). Predsednik republike Josip Broz Tito je sprejel danes dopoldne do- sedanjega sovjetskega veleposlanika v Jugoslaviji Vasilija Valjkova, ki odhaja iz Beograda, in ga je sku- paj z svojo soprogo zadržal na ko- silu.

Na kosilu so bili soproga vele- poslanika Valjkova, podpredsednika Zveznega izvršnega sveta Edvard Kardelj in Svetozar Vukmanovič, državni tajnik za zunanje zadeve Koča Popović in načelnik proto- kola predsednika republike Sloven Smodlaka s soprogi.

Veleposlanik Vasilij Valjkov je bil davi na poslovnih obiskih tudi pri podpredsednikih Zveznega iz- vršnega sveta Aleksandru Rankovi- ču in Edvardu Kardelju.

Romunski predlog o poštni konvenciji z našo državo

Beograd, 5. sept. (Jugopres). Romunska direkcija PTT se je obrnila neposredno na Generalno direkcijo PTT s predlogom, naj bi bila med obema državama sklenjena ožja poštna konvencija.

Ta predlog je bil ugodno spre- jet. Jugoslovanski strokovnjaki že proučujejo romunski osnutek, ta- ka da bi lahko brž ko mogoče sklenili ustrezen sporazum.

MANIFESTACIJA ZAVEZNIŠKEGA PRIJATELJSTVA

Visoki gostje na naših tleh

Grško kraljevsko dvojico je v imenu predsednika republike pozdravil pod- predsednik Zveznega izvršnega sveta Rodoljub Colaković

Djevdjelija, 5. sept. (Tanjug). Nj. Vel. kralj Pavel in kraljica Frederika, ki prihajata na povabi- lo predsednika republike Josipa Broza Tita na osemdnevni uradni obisk v našo državo, sta prispela danes popoldne v Djev- djelijo. Na železniški postaji, ki je bila svečano okrašena z grški- mi in jugoslovanskimi zastavami ter zelenjem, je grško kraljev- sko dvojico sprejela naša vladna delegacija, podpredsednik Zvez- nega izvršnega sveta Rodoljub Colaković, podpredsednik Izvrš- nega sveta Makedonije Krsto Crvenkovski in generalni tajnik predsednika republike dr. Jože Vilfan. Na peronu, na katerem se je zbrala množica ljudi in predstavnikov krajevnih ljudske oblasti, so bili člani častnega spremstva, ki ga je naš Zvezni izvršni svet dodelil grški kraljevski dvojici za čas obiska v Jugoslaviji, veleposlanik Ljuba Radovanović, generalpodpolkov- nik Božo Lazarevič, generalma- jor Raitko Vujović, kontraadmiral Bogdan Pecotić in Seva Ri- stičević, kakor tudi jugoslovanski veleposlanik v Atenah Miša Pavičević, generalmajor Miloš Šumonja, načelnik protokola državnega tajništva za zunanje za- zadeve Pavle Beljanski in jugo- slovanski vojaški ataše v Atenah Rasko Vukosavović.

Navzoča sta bila tudi grški veleposlanik v Beogradu Filon Filon in grški vojaški ataše Anastasias Korinas.

Z grško kraljevsko dvojico je prispelo tudi njeno spremstvo: minister pri predsedstvu vlade George Rhalis, veliki dvorni maršal Demeter Levidis, generalni tajnik zunanjega ministr- stva Kleont Sindikas, kraljičin dvorni maršal Pavel Leludas, šef kraljevskega vojaškega doma divizijski general Andrej Kalin- ski in drugi.

Posebni vlak, s katerim se je pripeljala grška kraljevska dvo- jica, je prispel v Djevdjelijo ob 16.40. Rodoljub Colaković je pozdravil grško kraljevsko dvojico z naslednjimi besedami:

»Cast mi je in zadovoljstvo,

da Nj. Vel. suverena prijatelj- ske in zavezniške Grčije, kakor tudi njegovo soprogo Nj. Vel. kraljico Frederiko tople pozdravi- vam v imenu predsednika repu- blike maršala Tita in jugoslovans- ke vlade in jima želim prisočno dobrodoščilo ter prijetno bivanje v Federativni ljudski republiki Jugoslaviji. Dobrodošli!»

Zatem je podpredsednik Co- laković predstavil kraljevski dvojici jugoslovanske osebnosti,

ki so se zbrale k sprejemu. Ko je potem godba zaigrala grško in jugoslovansko himno, je kralj Pavel v spremstvu Rodoljuba Colakovića pregledal častno četo.

Okrog 17.05 je posebni vlak nadaljeval pot v Skoplje, kamor je prispel nocoj ob pol devetih. Vse vmesne železniške postaje od Djevdjelije do Skoplja so bile okrašene z grškimi in jugoslo- vanskimi zastavami v pozdrav grški kraljevski dvojici.

Odhod iz Soluna

Atene, 5. sept. (Tanjug). — Nj. Vel. grški kralj Pavel in kraljica Frederika sta odpotovala danes iz Soluna na uradni obisk v Jugoslavijo.

Tik pred 18. po krajevem času je grška kraljevska dvojica zapustila rušilec »Navarion«, ki je bil od davi zasidran v solun- skem pristanišču. Iz pristanišča sta se kralj Pavel in kraljica Frederika odpeljala z avtomobilom po ulicah, okrašenih z grškimi zastavami. Na tisoče ljudi je ob tej priložnosti manifestiralo za grško-jugoslovansko prijateljstvo, h katerega okrepitvi bo pripo- mogel tudi ta obisk.

Kralja Pavla in kraljico Fre- deriko je pozdravilo na peronu solunske železniške postaje mogo- uro uradnih osebnosti. Svečanega slovesa so se udeležili podpred- sednik grške vlade in minister za narodno obrambo Kanelopu-

los, minister za Severno Grčijo Kosmas in drugi člani vlade. Nav- zoči so bili tudi načelnik štaba grških pomorskih sil admiral La- pas, komandant III. korpusa ge- neral Vasilopoulos in drugi višji oficirji grške vojske, dalje pre- sednik solunske občine Patrikos, rektor solunske univerze Kavasiadis in drugi predstavniki jav- nega življenja.

Srečno pot kralju Pavlu in kraljici Frederiki sta želela tudi odpravnik poslov jugoslovanskega veleposlanstva v Atenah svetnik Vlateta Sečić in jugoslovanski generalni konzul v Solunu Ljubo Hrnjak.

Z istim vlakom je odpotovala tudi spremstvo kraljevske dvoji- ce, minister pri predsedstvu vla- de Rhalis, veliki dvorni maršal Levidis, kraljičin dvorni maršal Lebudas in drugi.

Sinoči v Skoplju

Skoplje, 5. sept. (Tanjug). Na poti v Beograd je nocoj ob 20.30 posebni vlak z grško kraljevsko dvojico in njenim spremstvom prispel v Skoplje. Glavno mesto LR Makedonije je visoke goste sprejelo z 21 salvami iz 12 topov. Hkrati z grško kraljevsko dvo- jico je prispela v Skoplje tudi de- legacija Zveznega izvršnega sveta s podpredsednikom Rodoljubom

Colakovićem na čelu, ki je kraljevske goste sprejela že v Djev- djeliji.

Na železniški postaji, ki je bila okrašena z zastavami in transpa- renti z napisi: »Živela Balkanska zvezala«, »Živelo grško-jugoslo- vansko sodelovanje!«, so grško kraljevsko dvojico sprejeli in po- zdravili predsednik Narodnega sobranja Lazar Koliševski, pre- sednik republiškega Izvršnega sveta Ljubčo Arsov, člani Sveta, poveljniki skopljske vojske ob- lasti generalpodpolkovnik Hamo- vić in drugi višji oficirji, pre- sednik skopljskega okraja Djorgov, večje število ljudskih poslancev, vse konzularni zbor in mnogo makedonskih javnih in kulturnih delavcev. Pred postajo se je zbrala velika množica ljudi, ki je pozdravljala grško kraljev- sko dvojico in vzklikala prijatelj- stvu in zavezništvu obeh sosed- nih dežel.

V spremstvu Koliševskega je kralj Pavel, ki je vojaška godba odigrala obe himni, pregledal častni bataljon JLA, nato pa mu je predsednik skopljskega predstavl- jil državne in politične voditelje LR Makedonije, višje oficirje in čla- ne konzularnega zbora. Dva mla- dinca v narodnih nošah sta kralji- ci Frederiki izročila sopek cvetja.

Kmalu potem so visoki gostje s svojim spremstvom nadaljevali potovanje proti Beogradu.

V spremstvu grške kraljevske dvojice je tudi skupina 18 grških novinarjev in fotoreporterjev, ki so večinoma iz Aten. Skupino vo- di načelnik oddelka za tisk pri ministrstvu za informacije Saki- laridis.

Prpriave na letalski sporazum z Bolgarijo

Beograd, 5. sept. (Jugopres). — Zvedelo se je, da je bolgarska vlada predlagala Jugoslaviji skle- nitev letalskega sporazuma. Pred- log je bil v nabelu sprejet in je pričakovati, da bo prišlo do po- gajanj konec septembra.

Vremenska napoved

za torek, 6. septembra:

Se nadalje toplo sončno vreme z nekoliko povečano oblačnostjo v spol- danskim urah, predvsem v apskem svetu. Temperatura ponoč med 8 do 13, na Primorskem okoli 18 stopinj. Najvišja dnevna temperatura med 23 in 28 stopinj C. Zjutraj v nižinah megla.

BEOGRAD PRIPRAVLJA TOPEL SPREJEM

grški kraljevski dvojici ob njenem obisku pri nas

Beograd, 5. sept. (Tanjug). — Grški kralj Pavel in kraljica Frederika sta na poti v Jugosla- vijo prispela danes dopoldne z rušilec »Navarion« v Solun. Med krajšim bivanjem v mestu sta obiskala mednarodni velesejem. V spremstvu ministra za trgovino Makasa in ministra za kmetijstvo Levadisa sta obiskala tudi jugo- slovanski paviljon. Pred vzhodom v paviljon sta ju pozdravila od- pravnik poslov jugoslovanskega veleposlanstva v Atenah svetnik Vladimir Selim in jugoslovanski generalni konzul v Solunu Ljubo Krijić in jima razkazala raz- stavljeni blago.

Danes ob 15.40 po krajevem času se je grška kraljevska dvo- jica s posebnim vlakom odpelja- la v Jugoslavijo. Do Djevdjelije ji je odpotovala naproti posebna delegacija našega Zveznega iz- vršnega sveta pod vodstvom pod- predsednika Dragoljuba Colako- vića.

Grška kraljevska dvojica pri- spe jutri popoldne v naše glavno mesto, ki je pripravljeno, da bo svečano sprejelo in pozdravilo vi- soka gosta. Kralj Pavel in kralji- ca Frederika se pripeljeta v Beograd s posebnim vlakom ob 16. uri. Na železniški postaji ju bo pozdravil predsednik republi- ke s soprogo ter najvišji državni, politični in vojaški voditelji de- že. Z železniške postaje se bo- sta pogovarjala obeh prijateljskih

držav odpeljala z avtomobilom na Dedinje, v stari dvor, ki bo na razpolago grški kraljevski dvojici za časa njenega bivanja v Beogradu.

Ulice, po katerih se bo pomi- kala kolona avtomobilov, so že svečano okrašene. Vzdož njih vi- hra mnogo grških in jugoslovanskih zastav. Na trgu pri »Mostaru« so postavili velik slavolok z dobrodoščilo gostoma v grškem jeziku. Postavili so tudi slavolo- ke z napisi: »Naj živi grško-jugo- slovansko prijateljstvo« in »Naj živi Balkanska zvezala«.

Topla dobrodošlica Beograjčanov poglavarju grške države bo še ena manifestacija grško-jugo- slovanskega zavezništva in prija- teljskih čustev, ki jih goje naši narodi do grškega naroda.

Okrajni odbor SZDL v Beo- gradu je objavil ob obisku grške- ga kralja Pavla in kraljice Fre- derike naslednji razglas:

»Prebivalci Beograda!

Jutri ob 16. uri prispeta v Beograd Nj. Vel. grški kralj Pavle in kraljica Frederika s svojim visokim spremstvom. Grški kraljevski par prihaja na uradni obisk na povabilo predsednika republike tovariša Tita.

Naše narode vežejo z narodom Grčije vezi tradicionalnih stikov prijateljstva, ki so prišli zlasti do izraza zadnja leta v miroljub- nem sodelovanju naših dežel v okviru Balkanske zveze. Obisk

grškega kralja Pavla bo še bolj pripomogel k boljsemu razume- vanju in prijateljskemu sodelova- nju narodov obeh sosednih bal- kanskih dežel.

Prebivalci Beograda! Pojdimo na sprejem in mani- festirajmo naše odkritosrčne že- lje po sodelovanju balkanskih dežel, za prijateljstvo med naro- dom Grčije in narodi Jugosla- vije!

Se jutri popoldne bo grški kralj v svoji rezidenči na De- dinju sprejel šese tujih diplomatskih misij v Beogradu. Zvečer ob 20.30 bo predsednik republike priredil visokima gostoma intim- no večerjo.

Represalije proti Maročanom v Parizu in sosednjih okrožjih

Operacije proti uporniškim Smalcem v Srednjem Atlasu

Pariz, 5. sept. (AFP). Francoske čete, ki štejejo 7000 ljudi, so za- čele večeraj široko operacijo čišče- nja v goratem in gozdnatem pod- ročju severovzhodno od Vadi Sema. Pri tem nameravajo ujeti pri- padnike plemena Smala, ki so 26. avgusta napadli Vadi Sem vzhic simbolični predaji njihovih kaidov. Izmed 4000 bojnikov tega plemena jih je tedeja le 500 ološčilo orožje.

Kolone francoskih čet, ki so večeraj krenile na pot v gosti me- gli, skušajo potisniti upornike proti mesti Rabat—Vadi Sem, kjer je zbrano precej čet. Večeraj popoldne so ujeli nad 100 upornikov. V nekem spopadu v severnem Alžiru so bili ubiti trije uporniki. Na francoski strani sta padla dva vojaka, sedem pa jih je bilo ran- jeni.

V Parizu in okrožju pa so bile davi obsežne racije in so aretirali okrog 100 Severnih Afričanov. Pri vseh aretiranih so napravili stanovanske preiskave. Incidentov ni bilo. Do takšnih racij je prišlo tudi v podeželskih krajih, zlasti v okrožjih Nore, Pás de Calais, Lorraine, Moselle, Puis de Dome ter Saint Marthe.

Na področju Donai-Hauby, kjer živi mnogo Maročanov, so napravili celo vrsto preiskav. V Valencienu je bilo aretiranih ka- kih 15 severnih Afričanov. V Mo- begu se zadržali na policiji pri- bližno 100 Afričanov. V Pas de Calaisu, kjer živi približno 2500 Maročanov, so napravili tudi več preiskav ter pri dveh našli gumijevke. Na področju Rouena so pregledali 5000 ljudi. 200 ljudi so zadržali zaradi nadležnih pre- iskv. Na področju Le Havra so preverili dokumente približno

15000 Afričanov in napravili pre- iskave po stanovanjih. Zaplemili so številne dokumente. Približno 30 ljudi so pridržali v zaporu.

Vse aretirance bodo poslali v Alžir, kjer jih bo zaslilo pre- iskovno sodišče, ki je po dogod- kih v okrožju Constantine začelo preiskavo zaradi kršitve državne varnosti.

Medtem je francoska vlada na zahtevo francoskega generalnega guvernerja Soustela poslala v Alžir posebno misijo z nalogo, da sestavi popolno poročilo o vzro- kih vstaje 20. avgusta, o njenem

Notranjepolitična vprašanja na kongresu britanskih Trade-Unionov

London, 5. sept. (Tanjug). — V navzočnosti 1200 delegatov, ki zastopajo več kot 8 milijonov sin- dikalno organiziranih delavcev, se je danes začel v Southporthu 87. kongres Trade Unionov. Na njem proučujejo pereča sindi- kalna vprašanja, ki so tembolj pomembna, ker kongres zaseda v času, ko groze Britanskemu go- spodarstvu resne težave.

Konservativna vlada je spričo stanja nacionalnega gospodar- stva sporočila Trade Unionom, da dežela ne bo utegnla ugoditi zahtevam po višjih plačah, če ne bo prišlo hkrati do povečanja proizvodnje. Življenjski stroški in plače so med najvažnejšimi vprašanji, ki jih bodo obravna- vali na kongresu. Kongres bo proučeval tudi zahtevo po skraj- šanju delovnega tedna in skre- nju čezurnega dela.

Generalni svet Trade Unionov je stavil tudi predlog, po kate-

poteku, o okoliščinah, v katerih so jo zadušili, in o izkustvih, ki jih je treba iz tega povzeti. Mi- sijo vodi načelnik splošne inspek- cije notranjega ministrstva Dor- dier.

Kairo, 5. sept. (AFP). Maroška delegacija, ki potuje na Madaga- skar, kjer se namerava sestati z bivšim maroškim sultanom Ben Jusufom, se je sinoči ustavila v Kairu. Član delegacije Ben Sliman je novinarjem izjavil, da ne more povedati, kakšen je pravi cilj obiska te delegacije pri strmoglavljem sultanu.

Prvokrat po mnogih letih je bilo težišče kongresnih razprav postavljeno na vprašanja notra- nje politike. Na kongresu bodo zahtevali prepoved vodikove bombe in obnovitev stikov s svetov- nimi sindikalnimi organizacijami. Predmet razprave bo tudi raz- voj avtomatičnih tovarn in atom- ske energije. Zahtevali bodo tudi, naj kongres Trade Unionov in njih Generalni svet izvedeta anketo o možnih posledicah tega razvoja na človeštvo in na za- poslitev delavcev.

POLJSKA GOSPODARSKA DELEGACIJA V LJUBLJANI

Danes dopoldne je prispela v Ljubljano poljska gospodarska delegacija, ki je že nekaj dni na obisku v Jugoslaviji. Vodi jo minister za zunanjo trgovino Konstaty Donbrowski. Dopoldne si je delegacija ogledala Litostroj, popoldne pa Muzej narodne osvoboditve in razstavo vin na Gospodarskem razstavišču.

Na sliki: poljska gospodarska delegacija v Muzeju NOB.

TUJI GOSPODARSTVENIKI O ZAGREBŠKEM VELESEJMU

ČEDALJE UGODNEJŠI POGOJI za trgovinsko izmenjavo z Jugoslavijo

Izjave trgovinskih predstavnikov nekaterih dežel, ki razstavljajo na velesejmu

Ze prvi dnevi po otvoritvi Zagrebškega velesejma kažejo, da je za letnega značilno komercialno poslovanje ter zelo živahna dejavnost pri sklepanju pogodb o nakupu in prodaji blaga. To je opaziti že zlasti v tujih paviljnih, kjer opazovalci niso samo radovali obiskovalci, temveč resni kupci, ki se za vse zanimajo. K tej splošni dejavnosti so prispevali tudi številni gostje Zvezne zunanjetrgovinske zbornice iz raznih krajev sveta, katerih dežele niso zastopane na velesejmu, a so zainteresirane na trgovinski izmenjavi z Jugoslavijo.

Nas sodelavce je priložnost tujih razstavljavcev in delegatov na Zagrebškem velesejmu, naj povedo svoje mnenje o nadaljnjih možnostih izmenjave z našo deželo. To so bili g. Dante Santuro, predstavnik Komercialnega inštituta pri italijanskem ministrstvu za zunanje trgovino, direktor paviljona Sovjetske zveze Evgenij Petrovič Voikov, namestnik češkoslovaškega ministra za zunanjo trgovino Jaroslav Kovač, predstavnik Sirije gospođa Nahed Malki in Abel Fuad, ki sta funkcionarja sirskega ministrstva za gospodarstvo, ter tehnični direktor urugvajskega podjetja »Materprims« iz Montevidea.

Je posebno važno spričo nedavno sklenjenega sporazuma o razširjeni blagovne izmenjave med našima dvema deželama. Zagrebški velesejmu omogoča jugoslovanskim in sovjetskimi gospodarstvenikom, da se bodo seznanili z industrijskimi proizvodi in kmetijskimi pridelki obeh dežel. To medsebojno seznanjanje bo ojačalo pogajanja med sovjetskimi in jugoslovanskimi zunanjetrgovinskimi organizacijami, do katerih bo prišlo na podlagi že podpisanega sporazuma in omogočilo bo hitreje izpolnjevanje tega sporazuma.

TRADICIONALNI TRGOVINSKI STIKI Z JUGOSLAVIJO

Namestnik ministra za zunanjo trgovino CSR Kovač: »S tem, da je poslala svoja proizvodna in trgovinska podjetja razstavljati na Zagrebški ve-

di lotili sklenitve novega trgovinskega in plačilnega sporazuma, katerega obseg je veliko večji, tako da predvidevamo vrednost 28 milijonov dolarjev. Ta sporazum bo pomembno sredstvo za razširitev dosegljivih stikov med obema deželama, ker v bistvu docela zajema potrebe češkoslovaške in Jugoslavije, hkrati pa pomeni nadaljevanje tradicionalnih stikov.

V okviru gospodarskih stikov z Jugoslavijo nastaja še ena možnost, uporaba jugoslovanskega pristanišča Reke za naš pomorski promet. To je izredno ugodna priložnost za obe deželi.

Prepričani smo, da bo naše sodelovanje v širšem Zagrebškem velesejmu omogočilo k razširjeni in utrditvi naših dosegljivih trgovinskih stikov in k medsebojnemu spoznavanju potrebe.

»OGROMNO PROIZVODOV NAS ZANIMA«

Sirski predstavnik: »Vse do 1952. je bila Jugoslavija s svojimi gospodarskimi zmogljivostmi Siriji tako rekoč neznan, sta dejala gosta Zvezne zunanjetrgovinske zbornice gospođa Nahed Malki in Abdel Fuad, stoda z ustanovitvijo zastopstva jugoslovanske zunanjetrgovinske zbornice v naši državi smo dobili jasnejšo predstavlo o možnostih jugoslovanskega gospodarstva, medtem ko smo na tem velesejmu se bolje spoznali njene stvarne možnosti. Zato vam tudi sedaj rečem, da nas zanima cela vrsta proizvodov, predvsem vaši traktorji in kmetijski stroji, žerjavi in dvigala, dalje orodni stroji, pekovnica in betonsko železo, lesni izdelki ter pohištvo. Zanimajo nas tudi kabl in naprave za fluorescenčno razsvetljavo, črpalke za namakanje, generatorji in kompresorji, aluminijasta in emajlirana posoda ter električni aparati in stroji za gospodinjstvo.

Kar zadeva Sirijo, bi lahko izvažala v Jugoslavijo bombaž, živila, žito itd. Razen tega bomo, da bi pospešili razvoj turizma, predlagali ustanovitev jugoslovanskega turističnega urada v Siriji. Če upoštevamo, da je naša država prijateljsko naklonjena Jugoslaviji, kar velja tudi za odnos jugoslovanskih narodov do Sirije, potem ni dvoma, da bomo lahko tudi na torišču gospodarskih stikov dosegli zadovoljive uspehe.

»VZLIC ODDALJENOSTI UGODNI POGOJI ZA IZMENJAVO«

Urugvajski predstavnik g. Kronfeld nam je rekel: »Na Zagrebškem velesejmu sem ugotovil, da je bil dosežen očiten napredek v industrijskem oziru. Čeprav je Urugvaj zemljepisno dokaj oddaljen, je izmenjava z njim možna na podlagi sedanjega trgovinskega sporazuma, ki predvideva menilno vrednost 2 milijona 600 tisoč dolarjev v obeh smereh. Urugvaj lahko izvažava v Jugoslavijo volno, usnje, nekatera olja in razne industrijske izdelke, medtem ko bi iz Jugoslavije lahko izvažali rudo, poljedelke, stroje in les.

»VZLIC ODDALJENOSTI UGODNI POGOJI ZA IZMENJAVO«

Urugvajski predstavnik g. Kronfeld nam je rekel: »Na Zagrebškem velesejmu sem ugotovil, da je bil dosežen očiten napredek v industrijskem oziru. Čeprav je Urugvaj zemljepisno dokaj oddaljen, je izmenjava z njim možna na podlagi sedanjega trgovinskega sporazuma, ki predvideva menilno vrednost 2 milijona 600 tisoč dolarjev v obeh smereh. Urugvaj lahko izvažava v Jugoslavijo volno, usnje, nekatera olja in razne industrijske izdelke, medtem ko bi iz Jugoslavije lahko izvažali rudo, poljedelke, stroje in les.

Dekan ljubljanske Agronomske, gozdarske in veterinarske fakultete inž. Ivan Jelačin in predsednik OLO Ljubljana dr. Marijan Dermastia si ogledujeta z ostalimi gosti razstavljeni zelišča

ODPRTA JE ZANIMIVA IN POUČNA RAZSTAVA »GOSADA«

Zdravilna zelišča so pomembno izvozno blago

Ljubljana, 5 sept. Danes dopoldne je bila v prostorih podjetja »Gosad« v Ljubljani odprta zanimiva in bogata razstava, katere namen je, prikazati gospodarske uspehe podjetja po 10 letih njegovega obstoja. Svečanosti so se udeležili med drugimi tudi dr. Marijan Dermastia, predsednik OLO Ljubljana, inž. Ivan Jelačin, dekan ljubljanske Agronomske, gozdarske in veterinarske fakultete, inž. Ivan Klemenčič, predsednik občine Center ter zastopniki gospodarskega sekretariata LRS in trgovinske zbornice LRS. Po otvoritvenih besedah direktorja dr. Novaka je navzočim v kratkem referatu podal zgodovino podjetja predsednik upravnega odbora tov. Pelcar.

Podjetje »Gosad« je svojo kar je znašalo v devizni vrednosti približno 18 milijonov dinarjev. Od leta 1951 dalje pa, ko je prevzel upravljanje podjetja v svoje roke delovni kolektiv in se je izvoz zelišč v državi decentraliziral, tako da je podjetje samo navezalo direktno stike z inozemskimi odjemalci, je bil uspeh tolikšen, da podjetje sedaj uvrščamo med tiste tri slovenske izvoznike (»Slovenija-vino«, »Hmezad« in »Gosad«), ki imajo edini stalne in trdne poslovne stike po vsem svetu.

»Gosad« redno posluje s svojimi standardnimi artikli s 25 državami, kamor je od sedaj izvozil 2354 ton zdravilnih zelišč. Največ izvažava v Anglijo, Avstrijo, Belgijo, Francijo, Zahodno Nemčijo, Švico in v Ameriko. Po številu sortimentov razpolaga podjetje približno z 280 artikli. Vedeti je namreč treba, da se blago te vrste bistveno razlikuje od ostalega trgovskega blaga, zlasti od kmetijskih pridelkov, s katerimi ga nekateri izenačujejo.

Zelišča in gobe je treba najprej na terenu poiskati in pridobiti ljudi za nabiranje, treba pa jih je tudi naučiti nabiranja, sušenja in sploh pravilnega ravnanja. In vse to je treba organizirati na nešteti krajih, v majhnih kolibrah, s mnogo vrstami in s kvaliteta. Zbrano v skladiščih šele blago sortirajo, sterilizirajo, presušijo, stisnejo in pakirajo. Po dolgem poteku je primerno za izvoz. Vse to je na razstavi zelo lepo in nazorno prikazano.

Razstaveni prostor je po obsegu sicer majhen, zato pa pomembnejši po razstavljenih predmetih, saj so prikazana vsa zdravila, ki jih je podjetje v slovenski zemlji, lepo in poučno pa so nakazani tudi problemi pravilne vzgoje, nabiranja in ravnanja z njimi. Zdravilna zelišča rastejo pri nas povsod kot pleve, čeprav dobimo zanje več deviz kot na primer za izvoz mesa, lesa, živega srebra itd. Leta 1947 je podjetje izvozilo le 50 ton zdravilnih zelišč, kar tudi ni bilo malo, in država je zanje dobila pretek pet milijonov deviznih dinarjev. Lani pa smo izvozili iz Slovenije že 597 ton zdravilnih zelišč v vrednosti 60 milijonov deviznih dinarjev.

Daljšje odplačilo kreditov za vzdrževanje stanovanjskih zgradb

Z lanskim odlokom o dovoljevanju kreditov hišnim svetom za vzdrževanje stanovanjskih zgradb je bilo določeno, da se smejo ti krediti dovoljevati z odplačilnim rokom do dveh let. Zvezni izvršni svet pa je zdaj s posebnim odlokom sprejmel to določbo v toliko, da se krediti za vzdrževanje stanovanjskih zgradb lahko odobravajo z odplačilnim rokom do pet let.

Odkritje spominske plošče uglednemu hrvatskemu izseljencu

V Vrbniku pri Reki so sinoči v okviru proslave »Izseljenskega tedna« odkrili spominsko ploščo uglednemu hrvatskemu izseljencu v ZDA Niki Grškoviću, ki se je uveljavil z rodoljubnimi članki v izseljenskih časnikih med obema vojnama, kakor tudi s popularizacijo NOB med našimi izseljenci v Ameriki.

Naslednje zrebanje Jugoslovanske loterije bo 10. septembra v Postojni. Srečke jugoslovanske loterije so v prodaji do dneva zrebanja.

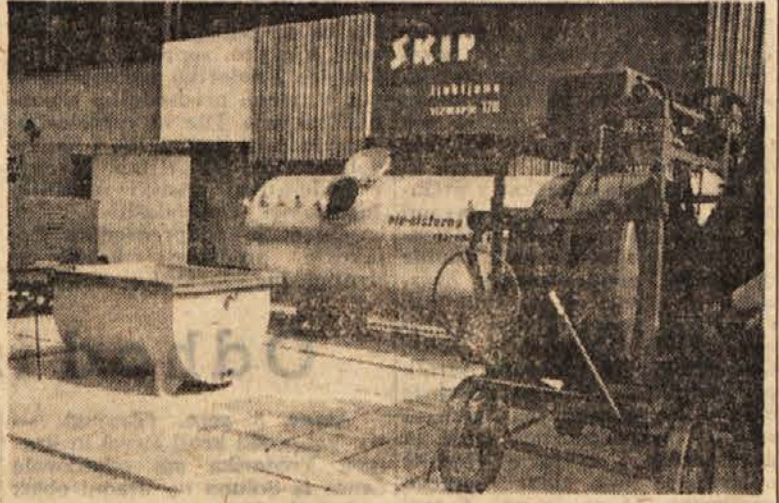
VSEM BORCEM IX. SNOB

Tudi nekdanji borci IX. SNOB XVIII. divizije se hočemo zbrati in skupaj proslaviti 10. obletnico osvoboditve. Zbor brigade bo 3. oktobra 1955 v Kočevju, kjer je bila ustanovljena. Za ta prvi zbor IX. brigade v partizanskem Kočevju vabimo vse bivše borce, naj se prijavijo v čim večjem številu. Svoje pismene ali telefonske prijave pošljite na naslov: Jože Koradin, Ljubljana, Zaloška cesta 2, telefon št. 30-304. Ostala obvestila in navodila bodo naknadno objavljena.

4-11 IX. 1955

IZMENJAVA MED ITALIJO IN FLRJI BI LAHKO BILA VEČJA

Italijanski predstavnik Santuro: »Na podlagi tega, kar vidimo na velesejmu, lahko rečem, da bi bila izmenjava med Italijo in Jugoslavijo lahko veliko večja. To velja zlasti za uvoz jugoslovanskega blaga. Kompletnost naših dveh gospodarstev to docela omogoča, kajti Italija bi rado volje, uvažala les, rudo, meso in nekatera druga živila, Jugoslavija pa potrebuje težke stroje in razne precizne instrumente. Široke možnosti se odpirajo še posebno na področju turizma. Razen tega so naši gospodarstveniki pripravljeni poslati tudi svoje tehnike.

Med mnogimi domačimi podjetji razstavlja na Zagrebškem velesejmu tudi »Strojno kovinsko industrijsko podjetje« iz Ljubljane

sejem, si je češkoslovaška republika prizadevala prikazati najmoderneje opremljene pošiljke, industrijske objekte in posazne stroje, izmed katerih so nekateri po svoji tehnični plati edinstveni na svetu.

Sedanje sodelovanje češkoslovaške republike na Zagrebškem velesejmu pomeni nadaljevanje dolgotrajne tradicije trgovinskih stikov med češkoslovaško in Jugoslavijo. Naše pošiljke blaga so dobro znane ne samo jugoslovanskim trgovskim krogom temveč tudi široki javnosti, ki je to proizvode kupovala. To velja predvsem za proizvode češkoslovaške strojne industrije, od najmanjših preciznih strojev do velikih naprav.

»Mi pa smos, je nadaljeval češkoslovaški predstavnik, »iz Jugoslavije uvažali vrsto kmetijskih pridelkov in sušilnin, kakor so les, tobak, meso, živila, konoplja, krzno, razne surovine za tekstilno in usnjarsko industrijo in drugo. Zadnji kompenzacijski trgovinski sporazum med CSR in Jugoslavijo, podpisan 1954., je vzbudil zelo dober odmev, saj sta ga obe pogodbeni stranki izpolnili 100%. Na temulju teh izkušenj smo se letos spomila.

Z GOSPODARSKEGA RAZSTAVIŠČA V LJUBLJANI

Najboljši živinorejci nagrajeni

Po uspeli reviji najboljših razstavljenih živali v nedeljo dopoldne je vodstvo živinorejske razstave podelilo nagrade živinorejcem, katerih živina je bila najbolj ocenjena. Visoke nagrade je prispevala Zvezna kmetijska zbornica, sekretariat za gospodarstvo LRS in Glavna zadružna zveza v Ljubljani. Diplome, pohvale in ostala priznanja so podelili tudi organizacije Ljudske tehnike, DOZ, podjetje »Koteks«, »Gospodarsko razstavišče« in nekatero okrajne zadružne zveze.

Od razstavljenih bikov so prejel zlate plakete: v sivorjavi pasmi bik »Milenko«, last Toneta Lavrenčiča iz Vrhpolja pri Vipavi; v svetlo-lisasti pasmi bik »Prleke«, last Kmetijskega gospodarstva Gradišče v Slovenskih goricah; v pincgavski pasmi pa bik »Luka«, last Kmetijskega gospodarstva Črnelo. — Zlate plakete so prejele krave molznice: v sivorjavi pasmi krava »Bistra«, ki je dala lani 6584 kg mleka in 254 kg mlečne toščice. »Bistra« je republiški prvak med molznicami in je last Kmetijsko-gozdarskega posestva Kočevje. V isti pasmi je dobila zlato plaketo tudi krava »Polonca«, stara 11 let, s povprečno molznostjo v štirih letih 4432 kg in je last Kmetijskega posestva Ponoviče. V svetlo-lisasti pasmi je bila nagrajena krava »Cilka«, last Kmetijskega posestva Apače; v pincgavski pasmi pa je dobila zlato plaketo krava »Ruma«, last Rudolfa Kaniča iz Središča ob Dravi; v plavi-slovenski pasmi pa je bila najboljša »Belka«, last kmeta Franca Jaričnika iz

Starega trga pri Slovenjem Gradcu.

Za najboljše konje je dobila zlato plaketo žrebica »Dubovina«, last kobilarne »Lipice«, in kobila »Stefka«, last znanega konjereja Lojzeta Senekoviča iz Partinje. — Od razstavljenih merjascev požaltnjene pasme je do bil prvo nagrado merjasec »Rihlter«, last Kmetijskega posestva Kočevje. Od svinj in isti pasmi pa svinji, ena last Kmetijskega posestva Ponoviče, druga Črnele. V žlahtni pasmi je dobil zlato medaljo merjasec »Egos«, last Kmetijskega gospodarstva Rakičan. — Zlato plaketo za najboljšo kokoško družino je dobila selekcijska perutninarska postaja Loče, a za najboljšo kme-

čko rejo kmetica Kline-Košir Minka iz Luč.

Prvi dan, t. j. v nedeljo, je obiskalo živinorejsko razstavo nekaj čez 6.700 obiskovalcev, vinski pa precej manj. Ocenjevalna komisija je za vse vinske vzorce svoje delo sicer zaključila, toda rezultatov še ni objavila. Po neuradnih podatkih je bilo za konzumna in kvaliteta vina podeljenih 7 zlatih medalj, od katerih je dobila 4 Jugoslavija in sicer »Slovenija-vino« iz Ljubljane kar tri za štajerska vina: »Traminec«, »Rizling« in »Muskat«. Pri desertnih in peničnih vinih je od 10 podeljenih zlatih medalj prejela kar 9 za svoj vina s Krima in Kavkaza SZ in eno Anglija. I. L.

KREDITIRANJE V GOSPODARSTVU

Medsebojno kreditiranje škodljivo vpliva na stabilnost trga

Na ukrepe Narodne banke glede preprečevanja medsebojnega kreditiranja v gospodarstvu so reagirale mnoge gospodarske organizacije različno. Med prvimi so se oglasila gradbeno podjetje, ki so tudi preko svoje Zbornice zahtevala, naj bi ustavili te ukrepe, kajti sicer, kakor so lakrat rekli, bo večina podjetij nehala delati. Za njimi so se oglasila tudi druga podjetja, n. pr. trgovinska, ki so tudi zahtevala revizijo storjenih ukrepov in hkrati opozarjala na morebitno možnost, da bi se ustavili siehni promet na trgu, kot protikurjer pa so malone vsa podjetja našla izhod v tem, da so zahtevala plačila naprej, in sicer prek blanco bariranih čekov.

Skoraj vse gospodarske organizacije pa se strinjajo v tem, da so novi ukrepi Narodne banke upravičeni tudi v duhu sedanjih predpisov. Hkrati pa poudarjajo, da bi morali nove ukrepe nekoliko spremeniti in jih zlasti prilagoditi posameznim specifičnim v gospodarstvu. Proti novim ukrepom ugovarjajo, češ da tako ni moč plačati računov v določenih rokih, kakor zahtevajo novi ukrepi, razen tega pa nastanejo škodljive posledice in tako pride do ukinitve kreditov.

Od kod ta protislovja v izjavah o upravičenosti ukrepov Narodne banke in v odporu proti njihovemu uveljavljanju? Če delno analiziramo nastali položaj, oziroma odpor proti uveljavljanju novih ukrepov v kreditiranju gospodarstva, ki se je pojavil v gospodarskih organizacijah, lahko predvsem ugotovimo več pomembnih vidikov v gospodarskem poslovanju naših podjetij. In sicer največ na račun skupnosti oziroma njenih koristi. Na drugi strani razprava, ki se je razvila pozneje, kaže, da pravega cilja novih ukrepov niso dovolj razumeli in da je njihovo bistvo omejeno na ozko korist zainteresiranih strani.

Naj omenimo samo en primer. Komercialni direktor nekoga znanega podjetja je prišel nedavno v direktorijo Narodne banke in zahteval, naj ukine blokado s kredita njegovega podjetja. Razen tega je zagotavljal, da njegovo podjetje gospodarsko zelo dobro posluje in da je na trgu dobro vzpostavljeno po njihovih izdelkih zelo veliko. Pokazalo pa se je, da ima prav njegovo podjetje neporavnane račune še iz lanskega leta. Da bo zadeva še bolj čudna, pa ta komercialni direktor ni vedel za mnogo neporavnanih starih računov.

Takšnih primerov je pri nas že precej. Postala je malone že praksa, da se podjetja angažirajo samo na problemih proizvodnje in prodaje izdelkov, ostali posli, zlasti glede plačevanja računov, so se razvijali brez posebne skrbi in sodelovanja aparata podjetij. In ne samo njih, lahko re-

čemo, da se ne dogaja pogosto, da bi se v kakem kolektivnem delavski svet zavzel tudi za obravnavanje vprašanja kupcev njihovega blaga in plačevanja računov.

Takšno poslovanje pa je v določnem smislu poslovanje brez dejanskega kritja. Da je bilo to možno, je razlog tudi v dosegljivosti kreditiranja gospodarskih organizacij. Ko je prišlo neko trgovinsko podjetje v Tuzil pod prisilno likvidacijo, se je pokazalo, da je ostalo 23 drugim podjetjem dolžno blizu 200 milijonov din. Ker iz sredstev likvidiranega podjetja ni bilo moč kriti vseh terjatev, je moralo izgubo v znesku 200 milijonov dinarjev prevzeti teh 23 podjetij.

Primer kaže, da so podjetja dostojalo upoštevala svoje kupce, njihovo plačilno in finančno možnost itd. In šele, ko je prišlo do likvidacije, se je pokazalo, da je podjetje izgubilo dva, deset ali več milijonov dinarjev. Takšna praksa v poslovanju naših podjetij seveda ni zaželena, njim samim pa tudi škoduje. Vendar pa se je to lahko dogajalo, ker se je podjetjem konec koncev posrežilo, da so s povečanjem kredita in pozneje z razlikami pri cenah to izgubo krita, toda kdo je bil dejansko oskodoval s takšnim poslovanjem? V tem, kakor tudi v prejšnjih primerih so najbolj trpete koristi skupnosti.

V praksi naših podjetij smo že dosti opazili, da so ubirali za pridobivanje kupcev not njihovega kreditiranja oziroma, da so jim odobraval, da so plačevali račune v poznejših rokih, kakor je bilo predvideno, ali pa kakor je storila tovarna »iskra« v Kranju, ki je začela svojim kupcem prodajati en svoj izdelek na kredit, toda ne iz svojih sredstev, marveč iz sredstev, ki jih je dobila s kreditom od banke.

Novi ukrepi o kreditiranju pa takšno prakso nekoliko onemogočajo in spreminjajo. V prihodnje bodo morala podjetja razen komercialnega upoštevati tudi svoje finančno poslovanje ter zveze, ki jih sklepajo. To pa je tudi povsem normalno. Nemožne je namreč dovoliti, da bi za en namen določena sredstva uporabljali kak drug namen ali pa, da bi kdo kreditiral svoje določeno blago na račun sredstev skupnosti.

Zato novim ukrepom ne smemo a priori nasprotovati in poudarjati najrazličnejši težav pri njihovem uveljavljanju, nasprotno, gospodarske organizacije bi se morale zavzeti bolj za njihovo uveljavljanje, kajti s tem bodo koristile tudi sebi, ker se bodo varovale proti izgubam, ki bi jih hkrati prejele tudi imeteli sami ukrepi, ki jih uveljavlja Narodna banka, pa je urediti naš trg in ga bolj stabilizirati, kar je bilo zadnje čase medsebojnim kreditiranjem ogroženo. M. Paskuč

obisčite

I. REPUBLIKO RAZSTAVO ŽIVINE

4-11 IX. 1955

VABI GLAVNA ZADRUŽNA ZVEZA LR SLOVENIJE (odbor za živinorejo)

DNEVNA KRONIKA

Stabilizacija cen limon

Na avkciskem mestu v Beogradu so večeraj prodali nadaljnjih 750 vagonov uvoženih limon po povprečni ceni 164 din kilogram, kar je za 63 din manj, kot je znašala povprečna cena na prejšnji avkciji. V zvezni trgovinski zbornici poudarjajo, da je tudi ta avkcijaska prodaja pokazala nespretnost predstavnikov posameznih podjetij, ki so si prizadevali čimprej, ne glede na ceno, priti do dovoljenih treh vagonov limon. V zvezni trgovinski zbornici sodijo, da po tej avkciji limone v prodaji na drobno ne bi smele biti dražje od 250 dip kilogram.

Skandinavski sindikalni funkcionar obiskal CO ZSJ

Generalni tajnik skandinavske organizacije transportnih delavcev in uslužbencev g. Jon Kristensen, ki se že nekaj dni mudi v naši državi, je obiskal večeraj Centralni svet Zveze sindikatov Jugoslavije ter se zanimal za dejavnost sindikalnih organizacij in za delavsko samoupravljanje v Jugoslaviji.

Posvetovanje kovinarjev Srbije

Republiški odbor sindikata kovinarjev Srbije je organiziral s predstavniki delavskih svetov in sindikalnimi funkcionarji posvetovanje, ki bo 7. in 8. septembra v Arandjelovcu. Razpravljali bodo o delavskem samoupravljanju, higiensko-tehnični zaščiti in družbeni prehrani.

Nova dvojna številka »Socialne politike«

Te dni je izšla avgustovska dvojna številka revije »Socialna politika«, ki obravnava številna vprašanja s področja gospodarske socialne problematike. V njej

Mladina se je vrnila v učilnice

Ze deseti v svobodi se danes odpirajo vrata splošno-izobraževalnih šol. Na šolskih hodnikih je spet živahno vrvenje. Dijaki in učenci so se vrnili s taborenj in kolonij, s počitnic ob morju ali sredi planin. Prvi trenutki ponovnih snidenj so pač namenjeni živahnim razgovorom in pripovedovanju prijetnih spominov na počitniške mesece. Dobro znani glas šolskega zvonca prekine živahno razpravljanje, hodniki se praznijo, v razredih pa se z razrednikovimi uvodnimi besedami začneja resno šolsko delo.

Šolski kronist pa prav ta čas odpira novo stran v knjigi našega povojnega izobraževalnega in vzgojnega dela. V desni zgornji kot še nepopisanega lista zapisuje: šolsko leto 1955-56. Mi pa prelistavamo to kroniko, ki hrani bogato gradivo o uspehih in pehlih vprašanih povojnega življenja naših šol. Vojna leta so nam zapustila žalostno dediščino. Zavojevalci so popolnoma porušili 105 šolskih poslopj, z 268 učilnicami, 560 šol z 2330 učilnicami pa so delno uničili in 138 šol s 395 pa so poškodovali. Uničili so ves inventar in knjižnice v teh šolah. Tudi med učno osebje je vojna posegla s svojo kruto roko. Nad 6% naših učiteljev in profesorjev je padlo v partizanih ali pa so umrli v koncentracijskih taboriščih. Mnogim našim otrokom in tudi starejšim je bilo izobraževanje v tem času onemogočeno. Stara Jugoslavija nam je v šolskem sistemu zapustila razmere, ki so bilo tuje našim izobraževalnim načelom.

Novi izobraževalni in vzgojni smotri so zahtevali, da odločno posežemo v vsebino šolskega dela. Predvsem pa je novo razdob-

je po socialistični revoluciji narokovalo, da vzlic hudim posledicam vojne čimprej omogočimo obvezno splošno izobrazbo širokim plastem naših ljudi. Z zakonom o obveznem šolanju je ta naša zahteva dobila tudi polnopravno veljavo. V želji po hitrem izvajanju zakona smo se najprej usmerili v obnavljanje in opremo šolskih prostorov, v gradnjo novih šolskih poslopj, v šolanje kadra in v odpravljanje nepismenosti pri mladem rodu. In uspehi? Navzlic intenzivni obnovi vsega našega gospodarstva smo v prvih desetih letih zgradili 47 novih šolskih poslopj. Pripravili smo tudi številne tečaje, ki so v zelo kratkem času vsaj za silo usposobili mlade učitelje. Z novostanovljenimi učiteljski ter višjo pedagoško šolo pa smo razširili možnosti izobraževanja učiteljskega kadra.

Kako smo v teh desetih letih uspeli ostvariti naš osnovni smoter — splošno izobrazbo širokemu sloju naših ljudi? Naj nam to ilustrirajo podatki o porastu števila šol in učencev. Prvo leto po osvoboditvi smo imeli v Sloveniji 876 osnovnih šol s 3657 oddelki in 126.462 učenci. Ob koncu minulega šolskega leta pa smo imeli že 1182 osnovnih šol (od tega 706 osemletk) z 4348 oddelki in 148.899 učenci. Tudi v primerjavi z zadnjim predvojnimi šolskim letom opazimo skoraj 30% porast števila osnovnih šol, upad učencev teh šol pa je pripisati dejstvu, da so se iz višjih stopenj višje organiziranih osnovnih šol razvile nižje gimnazije. Na ta način se je število učencev v osnovnih šolah zmanjšalo, saj je približno 70% šolske mladine v starosti do 15. leta obiskovalo nižjo gimnazijo.

Srednješolci na seminarju v Bohinju

Seznani so se s perečimi političnimi, gospodarskimi in vzgojnimi problemi

Nekaj dni pred pričetkom šolskega leta se je v Bohinju končal 10-dnevni seminar za mladinske voditelje srednjih šol, ki ga je pripravil Centralni komite LMS. Udeležilo se ga je 52 srednješolcev iz vseh slovenskih okrajev, razen iz Maribora in Celja, kjer so pripravili samostojen seminar.

Zelja vodstva seminarja je bila, da se udeleženci s predavanji in razgovori seznanijo s perečimi političnimi, gospodarskimi in vzgojnimi problemi in na osnovi le-teh začrtajo smernice za delo v tem šolskem letu. Predavanju Vlada Majhna o družbenem upravljanju na šolah in šolski reformi je sledilo živahno razpravljanje o vlogi mladinske organizacije v novih pogojih življenja na šolah, o mestu LM v šolskih skupnostih, o splošnih vzgojnih problemih itd. Na seminarju je predaval tudi Roman Albreht, ki je udeležence seznanil z nekaterimi gospodarskimi problemi. Član novinarske delegacije v Sovjetski zvezi Sergej Vošnjak je pripovedoval o vtisih s potovanja po Sovjetski zvezi, organizacijski sekretar CK LMS Tone Kropušek pa je govoril o ciljih in vsebini dela mladinske organizacije.

Osnrednja dejavnost na seminarju so bile razprave po manj-

ših skupinah, kjer so ponovno razpravljali o temah predavanj in misli predavateljev dopolnjevali s primeri iz življenja v šoli in v domačem kraju. Razprave so posredovale bogato gradivo, ki bo novim šolskim vodstvom vodilo pri delu v tem letu.

Zadnji dan je bilo republiško posvetovanje srednješolcev. Na posvetovanju so sprejeli številne sklepe. Med njimi so predvsem pomembni sklepi, ki govorijo, da se organizacija na šoli prizadeva za dosledno uveljavljanje družbenega upravljanja, da mladino seznanja z novimi pridobitvami in da v šolskih skupnostih odigrava vlogo usmerjevalca vsega šolskega življenja. V začetku leta bodo po vseh šolah konference, na katerih bodo organizacije postavile svoje kandidate za šolske svete. Tudi v razredih bodo volili mladinska vodstva. Med letom bodo pripravili republiška posvetovanja šol po strokah.

Udeleženci seminarja v Bohinju so zadnje avgustove dni izkoristili tudi za prijeten odih. V prostem času je bilo v taborišču in na jezeru živahno, v prijetnem kotičku sredi planin so si nabirali svežih moči za delo v šolah. V tem času jih je obiskala tudi spupina mladih laboristov.

Večji porast opazimo v gimnazijah. Pred vojno smo imeli 69 nižjih in popolnih gimnazij. V začetku leta 1954-55 pa smo imeli na Slovenskem že 196 gimnazij, in od tega 34 popolnih. Gimnazije je pred vojno obiskovalo 32.315 dijakov, v minulem šolskem letu pa že 60.611 dijakov.

Desetletni napor v splošnem izobraževalnem šolstvu se zrcalijo tudi v prizadevanju za novo, našim vzgojnim smotrom primerno vsebino šolskega dela. Vsa povojna leta smo po številnih analizah leto za leto spreminjali učne načrte z željo, da bi pouk približal zahtevam družbe in dojemljivosti učencev. Nprestanjo smo skušali odpravljati suho znanstveno sistematičnost predmetnikov. Trudili smo se, bi odpravili prenatrpanost učnih načrtov s predmeti in z nebitvenim gradivom, ki samo obremenjuje dijakov spomin in slabši sposobnost za kompleksno dojetje manjše družbenega dogajanja. Pedagoško-psihološki vidiki so se vse bolj uveljavljali pri sestavljanju učnih načrtov. V tem iskanju primerne vsebine pa smo ob številnih vsakoletnih spremembah povzročali oboje: trenutno smo slabši kvaliteto pouka na naših šolah, hkrati pa pripravljali pogoje, ki bodo čez čas omogočili uspešno izvedbo šolske reforme. Ta reforma, ki ne more biti administrativni ukrep, je vsekakor daljši proces, ki ga pospešujemo, če se neprestano opiramo na pozitivno prakso šolskega dela.

V minulem letu pa smo napravili korak naprej v ustvarjanju nove socialistične šole. Z družbenim upravljanjem v šolstvu smo naše vzgojno-izobraževalne ustanove še bolj približali splošnemu družbenemu dogajanju pri nas, njenim naprednim usmerjevalcem pa omogočili, da neposredno skrbje za vzgojo našega mladega rodu. Posvetovalnim pravilcem šolskih svetov so se pridružile nove dolžnosti in pravice, ki povečujejo njihovo vlogo. S temeljitim delom šolskih svetov ter razbiano dejavnostjo šolskih skupnosti, bomo krčili pot šolski reformi, ki bo še močneje poudarila družbeno vlogo šole in vzgoje v njej.

Teh nekaj podatkov zasledimo v kroniki desetletnega življenja splošno-izobraževalnih šol v Sloveniji. Zadovoljni z doseženimi uspehi in seznanjeni s številnimi perečimi vprašanji našega šolstva, se z našimi vzgojitelji vračamo v učilnice in jim ob začetku želimo mnogo uspehov pri delu za vzgojo in izobrazbo mladih ljudi.

Novo naselje v Semedeli

V novem stanovanjskem naselju v Semedeli v Kopru so te dni dogradili devet novih stanovanjskih hiš. Gradbeno podjetje »Gradbenik« iz Izole je dogradilo pet petstanovanjskih hiš, v katerih je tudi 10 garsonjer, podjetje »Primorje« iz Ajdovščine štiri sedemstanovanjske hiše. Ob tej priložnosti je bila skromna svečanost, na kateri so predstavniški oblasti podarili obema kolektivoma radijske aparate. Delavci so gradilo poslopja povprečno 22 dni.

Novo stanovanjsko naselje bo imelo 32 poslopj z 208 stanovanji, v kateri se bodo vselili že letos. Vrednost doslej opravljenih del znaša nad 200 milijonov din.

Komunisti so se posvetovali

Novi komite ZKS za domžalsko občino je sikčal pred nedavnim svojo delo na posvetovanju, ki je bilo v dvorani DPD na Viru. Posvetovanja se je udeležilo okoli 200 članov. Namen posvetovanja je bil predvsem ta, da bi se pomenili o nalogah komunistov v zvezi z novo organizacijo ljudske oblasti.

Iz referata je bilo razvidno stanje in delo v organizaciji ZKS od takrat, ko se je združilo pred pol leta šest občinskih komitejev ZKS, pa do sedaj. Novi komitej ZKS združuje 23 osnovnih organizacij ZKS, ki štejejo 403 člane. Od 23 osnovnih organizacij jih je 10 v industrijskih obratih, ostale pa so na vas. Po številu članov je najmočnejša organizacija v Domžalah, najmanjša pa v občini Blagovica.

V referatu je bilo govora tudi o tem, da člani ZK premo pomagajo organizaciji Socialistične zveze, kajti čeprav šteje ta organizacija več tisoč članov, pri svojem delu ne dosega takšnih uspehov, kakor bi bilo pričakovati.

Po najnovejših podatkih dela v domžalski občini nad 5000 delavcev in je med zaposlenimi 53% žensk in 47% moških.

Na posvetovanju so razpravljali tudi o tem, da bi v kinematografih v nedeljo dopoldne predvajali filme, primerne za mladino. L. B.

Nedavno se je vrnila domov skupina otrok naših padlih borec, ki je preživela šest tednov na počitnicah v Britaniji. Otroci so bili iz vseh krajev Jugoslavije. Stanovali so pri angleških družinah. Nekateri so obiskovali celo angleške šole. — Z letalom so potovali do Londona in med drugim obiskali tudi znanega komika Danny Kaya. Njihovi angleški gostitelji so bili z otroki zelo zadovoljni. Na sliki vidimo otroke med potovanjem v letalu.

LETOS BOMO TUDI PRI NAS ZE IZVEDLI

ZAŠČITNO CEPLJENJE PROTI OSLOVSKEMU KAŠLJU

Dokler še ni dovolj cepiva, bodo cepili otroke v najbolj ogroženih predelih

Odkar smo že pred več leti uvedli tudi pri nas splošno cepljenje proti davici, je ta nekdanj tako nevarna otroška bolezen prenehala biti strah in trepet staršev, saj je obolelost izredno hitro padla in vsako leto zabeležilo je še po nekaj smrtnih primerov med otroki, ki niso bili cepljeni. Nobenega takega uspešnega sredstva pa nismo vse do sedaj mogli uporabljati za preprečevanje druge zelo nevarne otroške bolezni — oslovskega kašlja. Statistike zadnjih let nam povedo, da terja ta bolezen med otroki izredno veliko obolelost, med najmlajšimi do dveh let starosti pa tudi pogoste smrtne žrtve.

Cepivo po statistike pomanjkljivo, ker boleznj v mnogih primerih ne prijavljajo, lahko že iz teh pomanjkljivih podatkov razberemo, kolikšen je njen obseg. Po zbranih podatkih oboli v letih,

ko ni večjih epidemij oslovskega kašlja, okrog 10.000 otrok, med večjimi epidemijami, kakršne so bile lani in letos, pa okrog 25.000. Zelo velika je v primeri z ostalimi nalezljivimi boleznimi tudi smrtnost. Letos je v Sloveniji umrlo za oslovskim kašljem že 25 otrok, starih do dveh let, ne da bi štel še tiste otroke, ki so umrli navidezno zaradi pljučnice, ki pa je bila posledica oslabljenega organizma po oslovskem kašlju. V letih od 1950 do 1954 je umrlo v prvem letu življenja zaradi raznih nalezljivih boleznj 47 otrok, samo za oslovskim kašljem pa 37. V drugem letu starosti je umrlo zaradi oslovskega kašlja 13 otrok, zaradi vseh ostalih boleznj pa 26. V tretjem letu starosti 6 zaradi oslovskega kašlja in 22 zaradi ostalih boleznj.

V gosto naseljenih krajih je bila borba proti širjenju oslov-

skega kašlja skoraj neuspešna, saj je nalezljivost zelo velika in najbolj nevarna takrat, ko bolnik še ne kaže zunanjih znakov bolezni. Tem bolj razveseljiva je bila zato vest, da so v zdravstveno najbolj naprednih deželah, kot so Amerika, Anglija in nekatere druge, odkrili uspešno cepivo proti oslovskemu kašlju. S cepljenji, ki jih v teh deželah že redno opravljajo, so dvignili odpornost proti tej nevarni bolezni ter dosegli skoraj popolno imunitetu ter povsem preprečili umrljivost majhnih otrok.

V naši državi, kjer se je zdravstvena služba vsa zadnja leta prizadevala stopati v korak z najbolj razvitimi deželami pri uvajanju najnovejših odkritj na področju zdravniške znanosti, smo postali pozorni že takoj s početka na ta nova znanstvena odkritja. Cepivo ni moč naenkrat dobiti tolikšnih količin cepiva proti oslovskemu kašlju, da bi uvedli že splošno cepljenje na področju vse države, pa smo vendar dobili že toliko cepiva, da bo zdravstvena služba lahko izvedla že letos zaščitno cepljenje v najbolj ogroženih predelih, kjer je obolelost največja, in med najmanjšimi otroki, pri katerih je bolezen pogosto smrtno nevarna.

Cepljenje z mrtvimi klicami oslovskega kašlja je povsem nevaren zdravstveni postopek. Da je uspešen, je treba cepljenje v dveh mesecih izvesti triletnim in s tem skoraj-stoodstotno preprečimo obolelost. Le v redkih primerih otrok vzlic temu nalozu oslovski kašelj, a ga preboli v najmlajši obliki. Ker lahko pričakujemo, da bo prihodnja leta na razpolago že toliko cepiva, da bo moč izvesti cepljenje po vsej Sloveniji, bomo verjetno tudi za oslovski kašelj že čez nekaj let ugotovljali to, kar ugotovljamo za davico, namreč da bo le redkok in nevaren pojav. M. N.

O DELU MLADINE v Polhograjskih Dolomitih

Nedaleč od Ljubljane so Polhograjski Dolomiti. Tudi v tem kraju deluje mladinska organizacija. O njenem delu pa le malo-kdo ve, kajti to je skromna mladina. Vendar pa, če bi imeli priložnost pogledati minul mesec v dvorano zadržnega doma na Dobravi, kjer je bila mladinska konferenca vseh aktivov s področja bodoče občine Dolomiti, bi se prepričali o delavnosti tukajšnje mladinske organizacije. Skoraj 70 mladih delegatov je tega dne prihitelo na konferenco, da bi se pogovorili o dotedanjem delu, da bi si zbrali novo vodstvo in dogovorili o bodočih nalogah.

Na področju občine Dolomiti so bili do nedavnega štirje aktivji LMS: v Polhovem Gradcu, Crnem vrhu, Horjulju in Zazaruju. Nato so ustanovili še tri aktivne, in sicer na Dobravi, na Vrzdencu in na nižji gimnaziji v Polhovem Gradcu. Tako je število organizirane mladine naraslo na 200 članov. Vsa ta mladina deluje v raznih društvih in organizacijah. Največ jih je v raznih sekcijah

kulturno-umetniškega društva. Pa tudi pri gasilcih, v strelski družini in v TVD Partizan jih je precej.

Seveda, te številke še ne povedo veliko. Mladina je posebno letos sodelovala pri vseh proslavah, zlasti še pri proslavah v počastitev 10. obletnice osvoboditve. Pri tem je treba posebno pohvaliti aktiv Dobravo. Pa tudi Polhovgradčani ne zaostajajo mnogo za njimi. Obojni so si letos sestavili širok program prireditvev in dela. Svoj načrt so v glavnem uresničili. V Horjulju se mladina uveličel bavi s športom. Sodeluje pa tudi v dramski sekciji in pevskem zboru. Tudi v Crnem vrhu je mladina pripravljena delati, le da so tu težave predvsem v tem, da ni ljudi, ki bi jih vodili.

Na seji vodstva mladine, od katere je minilo že nekaj časa, so se pogovorili predvsem o bodočem delu. Sestavili so si načrt ter sklenili, da ga bodo izpolnjevali tako, da bo njih delo še bolj uspešno.

S. P.

Udeležite se žrebanja Jugoslovanske loterije in pripeljite s seboj svoje prijatelje. Vstop je prost.

MED LJUDMI, KI ORJEJO LEDINO NA NAŠEM PODEZELJU

SKRIVNOST NJENEGA USPEHA

ljubezen, ki sodita v ta poklic, pa sta ji bili prirojeni.

Tako je v prvih dneh po osvoboditvi stala pred dr. Ravnikarjem, da se pogovori, kje naj se poloti dela.

»Kam bi si želela v službo,« jo je vprašal.

»Tja, kamor noče iti nihče drug.«

Dr. Ravnikar jo je namršeno pogledal, če se to mlado, dvajsetletno dekle norčuje iz njega? Precej zgovoren je bil ta pogled, v odgovor nanj mu je morala pojasniti: »Res bi bila rada v tak kraj, saj mora tudi tam ljudem nekdo pomagati.«

Dr. Ravnikar je pokimal in omenil, da se za Vinico v Beli krajini res še ni nihče prijavil. »Pa to niti ni najslabši kraj, sam sem bil tam,« jo je še potolažil.

Tako je Marica prišla v Vinico. Dovolj mlada in dovolj nezkušana, da jo je vso prevzel mladostni zagon ob pogledu na rečne in zaostale vasi. Samo en cilj je videla pred seboj, preorati ledino, spreminiti ta zaostali košček slovenske zemlje v uzor, kot ga opisujejo knjige.

Prve tedne je velikokrat jokala in po mesecu dni je hotela vse pušiti in oditi drugam. Skrajna zaostalost, ki jo je srečevala na vsa-

kem koraku, nezaupljivost ljudi do vsega novega, zakoreninjenost v starih navadah, vse to ji je dopovedovalo, da tu v petih, šestih mesecih ni moč storiti ničesar velikega, odločilnega, ničesar, kar si je zamisljala. Morda v dolgih letih, a mladost ne računa z leti, ki prinašajo veliko garanja in malo bombastičnih uspehov.

Potem pa je vseeno ostala. Mislila si je, da bo morda le uspela pomagati vsaj posameznim izmed množice bednih, zapuščenih otrok. Taki otroci so odraz ne le revščine, temveč zlasti zaostalosti — krastavi, rahlični, zaprti po ves dan v mračnih izbah, kjer jih sanje maha uspa in jim spreminja ne le en sončni popoldan v noč, temveč mnoge dneve, ki jim gredo nasproti. V petih, šestih mesecih ni bilo moč storiti ničesar. Toda od takrat je minilo deset let in vsa ta leta je Marica ostala zvesta belokranjskim ljudem.

Lepa je Bela krajina. Premnogi partizani se je spominjajo z največjo hvaležnostjo in ljubeznijo. Spominjajo se darežljivosti Belokranjcev, ki je revščino spreminjala v bogastvo. Del dolga za njihovo požrtvovalnost je tem ljudem plačala tudi Marica.

Okrog dvajset vasi zajema njen predel. Ko je obiskovala nosečnice in dojenčke, je na mesec prevzela s kolesom včasih tudi do 500 kilogramov. V sončnem vremenu in po dežju. Na teh obiskih in v ambulanti, ki jo je uredila v Vinici, se je sprva borila zlasti za zaupanje ljudi. Najlaže je našla pot do mladih deklet in žena. Po ovinkih in na način, pristopen kmečkimi ljudem, jim je vcepjala osnovne higienske pojme, pravila o prehrani, negi dojenčkov, bolnikov itd., itd.

Počasi in neopazno se je marsikaj spremenilo. Ni bilo drugače, ljudje so nehote začeli spoštovati svoje medicinske sestre. Ko je sneg zamel pota, so v kmečkih bajtah razsajale pljučnice in influence med otroki in odraslimi. Zdravnika daleč naokrog nobenega. V takih nočeh, ko so se domači v skrbeh sklanjali nad bolnika, je moč zaprejeti sani in hitel v Vinico. Ko se je vsa premaščena na saneh vrnila, jo je pred ambulanto čestokrat čakalo dvoje drugih sani. Nikdar ni odrekla pomoči.

Res posledic revščine ni lahko odpraviti, toda čemu bi žene in dekleta ne poslušale in ubogale medicinske sestre, ki je pripravljena vedno pomagati, če jim na sestankih zabučuje, kako naj dodajo pre-

hrani dojenčka sadje, kako naj saj enkrat na teden počistijo stanovanja, pripravljajo hrano, kako naj odpravijo šolskim otrokom uši, garje in tisoč drugih nasvetov.

Včasih je umrlo v Vinici in okoljskih vaseh tudi do 30 odstotkov otrok v prvem letu starosti. Skoraj vsak otrok je bolehal za rahitizom. Tako je še sedaj v mnogih krajih, toda ne več v vinskih predelu. Rahitisa skoraj več ne pozna, sadja in zelenjave, kolikor je poje majhen otrok, je dovolj okrog vsake hiše in matere sedaj vedo, kako potrebna je taka hrana tudi za dojenčke. Smrtni primeri med otroki pa so postali tudi že prava redkost. To je rezultat desetletnega neprestanega in več kot požrtvovalnega dela. Tudi potem, ko si je ustvarila svojo družino, Marica Wagner-Hudelja ni zmanjšala svoje prizadevanosti, čeprav se je morala dostikrat boriti ne le s težavami v zvezi z njenim poklicem, temveč tudi s težavami, ki jih je povzročalo nerazumevanje posameznikov, ki bi ji morali nuditi pravzaprav pomoč.

Za marsikaj bo v bodoče laže. Se letos pride v Vinico zdravnik, medicinski sestri pa bodo olajšali delo razgibani aktivji Rdečega križa, pri čemer postajajo mlajša de-

Ne samo revščina, tudi splošna zaostalost nekaterih naših vasi je hud sovražnik zdravja in srečne mladosti.

kleta nosilke prosvetljenosti na vasi. Vendar ljudje pionirskega dela svoje medicinske sestre ne bodo nikdar pozabili. Njeno delo je njene uspehe je lahko spoznati. Treba se je le ozreti na tisti predel naše dežele, kjer je požrtvovalno delala deset let. Sele ob takem primeru pravzaprav spoznamo, v čem je skrita vrednost dobre terenske medicinske sestre.

MARIJA NAMORS

Marica Wagner-Hudelja

Dolga leta so minila od takrat, ko se je Wagnerjeva Marica iz Ljubljane odločila za svoj poklic. Ko so sokolke zvedele za novice, so se začudile:

»Medicinska sestra boš? No, to ni prijeten poklic!«

»Res,« je dejala Marica, »stežak poklic je, ampak lep!«

Ko je privratar oblekla belo haljo, je bila vojna, takrat je v partizanih padel njen starejši brat, mlajšega pa so odpeljali v Dachau. Marica se je v bolnišnici naučila svojega posla, požrtvovalnost in

LJUBLJANSKA DRAMA

pred novo gledališko sezono

LETOS BODO PRIPRAVILI 15 PREMIER. — OTVORITVENA PREDSTAVA 8. OKTOBRA

Pred kratkim je dobila ljubljanska Drama novo vodstvo: direktorske posle je prevzel režiser Slavko Jan, za dramaturga je bil imenovan Lojze Filipič. V soboto se je novo vodstvo predstavilo z okvirnim programom za novo sezono ter seznanilo ansambel s svojo repertoarno politiko

Ze nekaj let se v naši publicistiki, predvsem v dnevnem in revialnem tisku veliko piše o prizadevanjih in uspehih, predvsem pa o neuspehih in o baje zgrešenih poteh te naše centralne gledališke ustanove. V tem, večkrat vehementnem pisanju o Drami se je doslej oglašala predvsem časopisna kritika, manj so o svojem delu govorili ljudje »iz hiše«, zato se mi zdli prav in primerno, če o zadnjem njihovem sestanku poročamo nekoliko obširneje.

Težko je hvaliti dan pred večerom, ali: težko je pisati o Drami pred začetkom sezone, vendar si ne morem kaj, da ne bi zabeležil vsaj svojega vtisa s tega sestanka: zdi se mi namreč, da — če nič drugega — stopa

razvedruje, jim odkriva nekaj novega, pomembnega, tragičnega ali komičnega. Nadležni element, ki vodi k reprezentativnosti osrednje slovenske dramske hiše, mora biti širina repertoarja. Na dlani je

rodni gledališki kulturi in v koraku s svetovno sodobno dramatikom tehtnega, lažjega, komedijskega in eksperimentalnega značaja, repertoar osrednjega slovenskega gledališča sicer eklektičen, ker zaradi objektivnih pogojev drugače ne more biti, a zaradi širine, širine na osnovi kvalitete, reprezentativen v plemenitem pomenu besede.

In končno: ... Posebna naloga in posebna skrb, ki jo ima osrednje gledališče do domače dramatike, tako klasične kot izvirne. Glede klasične je največja njegova naloga, da vedno znova uprizarja in uvršča v železni repertoar domača klasična dela, nadalje, da odkriva še neuprizorjena in neodkrita dela, zakopana v revijah, arhivih in raznih zapuščenih in to po točno določenem perspektivnem načrtu za nekaj let naprej. Sušo v sodobni dramatikah mora samirati z umetnimi ukrepi, kot so razpisi nagradnih natečajev, festivali izvirne domače drame in podobnim, organiziranjem posvetovanj z avtorji itd. ...

Tako nekako je izzvenela obrazilno razložena repertoarna politika, ki jo je na sobotnem sestanku celotnega ansambla podala novo umetniško vodstvo Drame.

In kakšna je resnična podoba te politike v luči konkretnega programa za novo sezono?

V prejšnji sezoni je Drama dala deset premier, za sezono 1955-56 sta se vodstvo in ansambel zavezala za petna jst premier, torej za eno polovico več kot lani. V dokaj obširnem okvirni program je vodstvo sprejelo več del, ki jih je razdelilo pod splošna poglavja: Klasična in tehtna sodobna dramatika, Lažja sodobna komedija in eksperimentalna dramatika ter Mladinska dramatika. Prva skupina bo zastopana z desetimi premierami, z dvema premierama pa bosta zastopani še Lažja sodobna komedija in eksperimentalna dramatika ter Mladinska dramatika. Posebno premiero bo Drama pripravila za udeležbo na Ljubljanskem festivalu.

Okvirni program je približno takle: A. Klasična in tehtna sodobna dramatika:

Poslopje ljubljanske Drame

Ljubljanska Drama v novo sezono z jasno in opredeljeno repertoarno politiko.

Mnogo je bilo v teh letih govora o vlogi, mestu in pomenu ljubljanske Drame, bilo je, kot da se ne moremo sporazumeti, kakšna naj bi pravzaprav bila ta ustanova, kakšen repertoar sodi prvenstveno na njen oder, ali naj se obrne v preteklost, v klasično, ali v sodobnost in naj tako posreduje najboljše, kar je mogoče dobiti v svetu sodobne dramatike.

Umetniško vodstvo Drame je nekako tako formuliralo svoje stališče:

Idejna in estetska programska izpoved nekega gledališča je njegov repertoar. Bolj jasne in bolj stvarne programske izpovedi ni mogoče napisati in formulirati z besedami. In pravzaprav v načelu ni potrebno, kajti programska izpoved umetniškega ustvarjalca je njegovo umetniško delo, ali točneje, dosežki tega njegovega umetniškega dela...

In dalje: ... Izhodišna točka pravilne repertoarne politike je v naslednjem spoznanju: vsaka gledališka predstava, ki ne preseže gledalca, bodisi z živim, novim, bolečim življenjskim problemom sodobnosti, bodisi z usodnim, pomembnim, občeločevskim naddčasovnim problemom v klasičnih delih, ali jih ne sprosti v razigran in zdrav smeh, ali pa z drznostjo, eksperimentom in tveganjem ne izkove revolta in najostrejših kritike, je odveč, še več: je škodljiva in zanjo je škoda časa, dela in gmotnih sredstev.

Z drugimi besedami: sleherna predstava, od katere odhajajo gledalci mlajni in z dolgočasni, sleherna predstava, ki ne povzroči vala navdušenja ali ogorčenja, pomeni polom. Ali drastično: vsaka predstava mora biti zasuta z aplavzom ali pa izžvižgana. In kakor se čudno sliši, je vendar res: izžvižgana predstava pomeni večji uspeh kot predstava s vlnudnostnim aplavzom.

V iskanju smeri in stilov se rado pozablja, da v gledališču ne more in ne sme iti za modernizem te ali one vrste ali za katerikoli drugo smer samo na sebi, kajti stil je rezultat, posledica, ne pa izhodišče, marveč da gre v prvi vrsti za kvaliteto, za umetniško odkritost, za pogum, umetniško in človeško prizadevanost, da ne gre za formo, ampak za vsebino. Vse to pa pomeni kvaliteto, kvaliteto repertoarja, kvaliteto režije, igre, scene, kostuma, glasbe, skratka kvaliteto vsega gledališkega dela.

V tem je iskati poti do živega gledališča, v katerem bo gledalec začutil utrip svojega časa, v katerem bo našel svoje probleme, svoje bolečine, pa tudi svoje veselje in svoj sproščeni smeh. Tudi smeh. Kdor se z ognjem in mečem bori proti vedri komediji v naših repertoarjih, dela silo na ravi človeka in življenja, poleg tega pa izpričuje zelo togo in enostransko, puristično gledanje na funkcijo gledališke umetnosti v zgodovini in v današnjih dneh.

Vsaka predstava v gledališču mora biti kulturni dogodek prve vrste. Tu se mora nekaj zgoditi, kar ljudi, gledalce boli, priti, zadeva, pretresa, razveseljuje in

namreč, da bomo pri nas morali zaradi posebnih pogojev glede na število prebivalstva celotnega naroda kot tudi Ljubljanec same in še marsičesa drugega, ostati pri tipu izrazitega repertoarnega gledališča, se pravi pri eklektičnem repertoarju. Razpon tega repertoarja pa mora biti čim širši. Repertoarni lok mora biti zakoreninjen v domači in tuji klasični, nakar se mora bočiti preko preizkušenih in tehtnih, spet domačih in tujih, del do območja najnovejših poskusov evropske in izvenevropske dramatike. Občinstvo mora seznanjati z vsem, kar se omembe vrednega dogaja. Kar je nezdravega, moramo spoznati zato, da bomo mogli to utemeljeno zavrniti, in se proti temu boriti; kar pa je dobrega, bo oplojnilo našo nacionalno kulturo. Kulturna izolacija vodi v izostajanje in otepanje za mlini na veter in z nevarnostmi, ki jih v resnici ni, ali z nevarnostmi, ki jih bo dovolj razgledano in zrelo občinstvo znalo zavrniti, brž ko jih bo spoznalo.

Tako bo, zakoreninjen v namreč, da bomo pri nas morali zaradi posebnih pogojev glede na število prebivalstva celotnega naroda kot tudi Ljubljanec same in še marsičesa drugega, ostati pri tipu izrazitega repertoarnega gledališča, se pravi pri eklektičnem repertoarju. Razpon tega repertoarja pa mora biti čim širši. Repertoarni lok mora biti zakoreninjen v domači in tuji klasični, nakar se mora bočiti preko preizkušenih in tehtnih, spet domačih in tujih, del do območja najnovejših poskusov evropske in izvenevropske dramatike. Občinstvo mora seznanjati z vsem, kar se omembe vrednega dogaja. Kar je nezdravega, moramo spoznati zato, da bomo mogli to utemeljeno zavrniti, in se proti temu boriti; kar pa je dobrega, bo oplojnilo našo nacionalno kulturo. Kulturna izolacija vodi v izostajanje in otepanje za mlini na veter in z nevarnostmi, ki jih v resnici ni, ali z nevarnostmi, ki jih bo dovolj razgledano in zrelo občinstvo znalo zavrniti, brž ko jih bo spoznalo.

Tako bo, zakoreninjen v namreč, da bomo pri nas morali zaradi posebnih pogojev glede na število prebivalstva celotnega naroda kot tudi Ljubljanec same in še marsičesa drugega, ostati pri tipu izrazitega repertoarnega gledališča, se pravi pri eklektičnem repertoarju. Razpon tega repertoarja pa mora biti čim širši. Repertoarni lok mora biti zakoreninjen v domači in tuji klasični, nakar se mora bočiti preko preizkušenih in tehtnih, spet domačih in tujih, del do območja najnovejših poskusov evropske in izvenevropske dramatike. Občinstvo mora seznanjati z vsem, kar se omembe vrednega dogaja. Kar je nezdravega, moramo spoznati zato, da bomo mogli to utemeljeno zavrniti, in se proti temu boriti; kar pa je dobrega, bo oplojnilo našo nacionalno kulturo. Kulturna izolacija vodi v izostajanje in otepanje za mlini na veter in z nevarnostmi, ki jih v resnici ni, ali z nevarnostmi, ki jih bo dovolj razgledano in zrelo občinstvo znalo zavrniti, brž ko jih bo spoznalo.

Tako bo, zakoreninjen v namreč, da bomo pri nas morali zaradi posebnih pogojev glede na število prebivalstva celotnega naroda kot tudi Ljubljanec same in še marsičesa drugega, ostati pri tipu izrazitega repertoarnega gledališča, se pravi pri eklektičnem repertoarju. Razpon tega repertoarja pa mora biti čim širši. Repertoarni lok mora biti zakoreninjen v domači in tuji klasični, nakar se mora bočiti preko preizkušenih in tehtnih, spet domačih in tujih, del do območja najnovejših poskusov evropske in izvenevropske dramatike. Občinstvo mora seznanjati z vsem, kar se omembe vrednega dogaja. Kar je nezdravega, moramo spoznati zato, da bomo mogli to utemeljeno zavrniti, in se proti temu boriti; kar pa je dobrega, bo oplojnilo našo nacionalno kulturo. Kulturna izolacija vodi v izostajanje in otepanje za mlini na veter in z nevarnostmi, ki jih v resnici ni, ali z nevarnostmi, ki jih bo dovolj razgledano in zrelo občinstvo znalo zavrniti, brž ko jih bo spoznalo.

Tako bo, zakoreninjen v namreč, da bomo pri nas morali zaradi posebnih pogojev glede na število prebivalstva celotnega naroda kot tudi Ljubljanec same in še marsičesa drugega, ostati pri tipu izrazitega repertoarnega gledališča, se pravi pri eklektičnem repertoarju. Razpon tega repertoarja pa mora biti čim širši. Repertoarni lok mora biti zakoreninjen v domači in tuji klasični, nakar se mora bočiti preko preizkušenih in tehtnih, spet domačih in tujih, del do območja najnovejših poskusov evropske in izvenevropske dramatike. Občinstvo mora seznanjati z vsem, kar se omembe vrednega dogaja. Kar je nezdravega, moramo spoznati zato, da bomo mogli to utemeljeno zavrniti, in se proti temu boriti; kar pa je dobrega, bo oplojnilo našo nacionalno kulturo. Kulturna izolacija vodi v izostajanje in otepanje za mlini na veter in z nevarnostmi, ki jih v resnici ni, ali z nevarnostmi, ki jih bo dovolj razgledano in zrelo občinstvo znalo zavrniti, brž ko jih bo spoznalo.

Tako bo, zakoreninjen v namreč, da bomo pri nas morali zaradi posebnih pogojev glede na število prebivalstva celotnega naroda kot tudi Ljubljanec same in še marsičesa drugega, ostati pri tipu izrazitega repertoarnega gledališča, se pravi pri eklektičnem repertoarju. Razpon tega repertoarja pa mora biti čim širši. Repertoarni lok mora biti zakoreninjen v domači in tuji klasični, nakar se mora bočiti preko preizkušenih in tehtnih, spet domačih in tujih, del do območja najnovejših poskusov evropske in izvenevropske dramatike. Občinstvo mora seznanjati z vsem, kar se omembe vrednega dogaja. Kar je nezdravega, moramo spoznati zato, da bomo mogli to utemeljeno zavrniti, in se proti temu boriti; kar pa je dobrega, bo oplojnilo našo nacionalno kulturo. Kulturna izolacija vodi v izostajanje in otepanje za mlini na veter in z nevarnostmi, ki jih v resnici ni, ali z nevarnostmi, ki jih bo dovolj razgledano in zrelo občinstvo znalo zavrniti, brž ko jih bo spoznalo.

Tako bo, zakoreninjen v namreč, da bomo pri nas morali zaradi posebnih pogojev glede na število prebivalstva celotnega naroda kot tudi Ljubljanec same in še marsičesa drugega, ostati pri tipu izrazitega repertoarnega gledališča, se pravi pri eklektičnem repertoarju. Razpon tega repertoarja pa mora biti čim širši. Repertoarni lok mora biti zakoreninjen v domači in tuji klasični, nakar se mora bočiti preko preizkušenih in tehtnih, spet domačih in tujih, del do območja najnovejših poskusov evropske in izvenevropske dramatike. Občinstvo mora seznanjati z vsem, kar se omembe vrednega dogaja. Kar je nezdravega, moramo spoznati zato, da bomo mogli to utemeljeno zavrniti, in se proti temu boriti; kar pa je dobrega, bo oplojnilo našo nacionalno kulturo. Kulturna izolacija vodi v izostajanje in otepanje za mlini na veter in z nevarnostmi, ki jih v resnici ni, ali z nevarnostmi, ki jih bo dovolj razgledano in zrelo občinstvo znalo zavrniti, brž ko jih bo spoznalo.

Tako bo, zakoreninjen v namreč, da bomo pri nas morali zaradi posebnih pogojev glede na število prebivalstva celotnega naroda kot tudi Ljubljanec same in še marsičesa drugega, ostati pri tipu izrazitega repertoarnega gledališča, se pravi pri eklektičnem repertoarju. Razpon tega repertoarja pa mora biti čim širši. Repertoarni lok mora biti zakoreninjen v domači in tuji klasični, nakar se mora bočiti preko preizkušenih in tehtnih, spet domačih in tujih, del do območja najnovejših poskusov evropske in izvenevropske dramatike. Občinstvo mora seznanjati z vsem, kar se omembe vrednega dogaja. Kar je nezdravega, moramo spoznati zato, da bomo mogli to utemeljeno zavrniti, in se proti temu boriti; kar pa je dobrega, bo oplojnilo našo nacionalno kulturo. Kulturna izolacija vodi v izostajanje in otepanje za mlini na veter in z nevarnostmi, ki jih v resnici ni, ali z nevarnostmi, ki jih bo dovolj razgledano in zrelo občinstvo znalo zavrniti, brž ko jih bo spoznalo.

Tako bo, zakoreninjen v namreč, da bomo pri nas morali zaradi posebnih pogojev glede na število prebivalstva celotnega naroda kot tudi Ljubljanec same in še marsičesa drugega, ostati pri tipu izrazitega repertoarnega gledališča, se pravi pri eklektičnem repertoarju. Razpon tega repertoarja pa mora biti čim širši. Repertoarni lok mora biti zakoreninjen v domači in tuji klasični, nakar se mora bočiti preko preizkušenih in tehtnih, spet domačih in tujih, del do območja najnovejših poskusov evropske in izvenevropske dramatike. Občinstvo mora seznanjati z vsem, kar se omembe vrednega dogaja. Kar je nezdravega, moramo spoznati zato, da bomo mogli to utemeljeno zavrniti, in se proti temu boriti; kar pa je dobrega, bo oplojnilo našo nacionalno kulturo. Kulturna izolacija vodi v izostajanje in otepanje za mlini na veter in z nevarnostmi, ki jih v resnici ni, ali z nevarnostmi, ki jih bo dovolj razgledano in zrelo občinstvo znalo zavrniti, brž ko jih bo spoznalo.

Tako bo, zakoreninjen v namreč, da bomo pri nas morali zaradi posebnih pogojev glede na število prebivalstva celotnega naroda kot tudi Ljubljanec same in še marsičesa drugega, ostati pri tipu izrazitega repertoarnega gledališča, se pravi pri eklektičnem repertoarju. Razpon tega repertoarja pa mora biti čim širši. Repertoarni lok mora biti zakoreninjen v domači in tuji klasični, nakar se mora bočiti preko preizkušenih in tehtnih, spet domačih in tujih, del do območja najnovejših poskusov evropske in izvenevropske dramatike. Občinstvo mora seznanjati z vsem, kar se omembe vrednega dogaja. Kar je nezdravega, moramo spoznati zato, da bomo mogli to utemeljeno zavrniti, in se proti temu boriti; kar pa je dobrega, bo oplojnilo našo nacionalno kulturo. Kulturna izolacija vodi v izostajanje in otepanje za mlini na veter in z nevarnostmi, ki jih v resnici ni, ali z nevarnostmi, ki jih bo dovolj razgledano in zrelo občinstvo znalo zavrniti, brž ko jih bo spoznalo.

Tako bo, zakoreninjen v namreč, da bomo pri nas morali zaradi posebnih pogojev glede na število prebivalstva celotnega naroda kot tudi Ljubljanec same in še marsičesa drugega, ostati pri tipu izrazitega repertoarnega gledališča, se pravi pri eklektičnem repertoarju. Razpon tega repertoarja pa mora biti čim širši. Repertoarni lok mora biti zakoreninjen v domači in tuji klasični, nakar se mora bočiti preko preizkušenih in tehtnih, spet domačih in tujih, del do območja najnovejših poskusov evropske in izvenevropske dramatike. Občinstvo mora seznanjati z vsem, kar se omembe vrednega dogaja. Kar je nezdravega, moramo spoznati zato, da bomo mogli to utemeljeno zavrniti, in se proti temu boriti; kar pa je dobrega, bo oplojnilo našo nacionalno kulturo. Kulturna izolacija vodi v izostajanje in otepanje za mlini na veter in z nevarnostmi, ki jih v resnici ni, ali z nevarnostmi, ki jih bo dovolj razgledano in zrelo občinstvo znalo zavrniti, brž ko jih bo spoznalo.

Tako bo, zakoreninjen v namreč, da bomo pri nas morali zaradi posebnih pogojev glede na število prebivalstva celotnega naroda kot tudi Ljubljanec same in še marsičesa drugega, ostati pri tipu izrazitega repertoarnega gledališča, se pravi pri eklektičnem repertoarju. Razpon tega repertoarja pa mora biti čim širši. Repertoarni lok mora biti zakoreninjen v domači in tuji klasični, nakar se mora bočiti preko preizkušenih in tehtnih, spet domačih in tujih, del do območja najnovejših poskusov evropske in izvenevropske dramatike. Občinstvo mora seznanjati z vsem, kar se omembe vrednega dogaja. Kar je nezdravega, moramo spoznati zato, da bomo mogli to utemeljeno zavrniti, in se proti temu boriti; kar pa je dobrega, bo oplojnilo našo nacionalno kulturo. Kulturna izolacija vodi v izostajanje in otepanje za mlini na veter in z nevarnostmi, ki jih v resnici ni, ali z nevarnostmi, ki jih bo dovolj razgledano in zrelo občinstvo znalo zavrniti, brž ko jih bo spoznalo.

Tako bo, zakoreninjen v namreč, da bomo pri nas morali zaradi posebnih pogojev glede na število prebivalstva celotnega naroda kot tudi Ljubljanec same in še marsičesa drugega, ostati pri tipu izrazitega repertoarnega gledališča, se pravi pri eklektičnem repertoarju. Razpon tega repertoarja pa mora biti čim širši. Repertoarni lok mora biti zakoreninjen v domači in tuji klasični, nakar se mora bočiti preko preizkušenih in tehtnih, spet domačih in tujih, del do območja najnovejših poskusov evropske in izvenevropske dramatike. Občinstvo mora seznanjati z vsem, kar se omembe vrednega dogaja. Kar je nezdravega, moramo spoznati zato, da bomo mogli to utemeljeno zavrniti, in se proti temu boriti; kar pa je dobrega, bo oplojnilo našo nacionalno kulturo. Kulturna izolacija vodi v izostajanje in otepanje za mlini na veter in z nevarnostmi, ki jih v resnici ni, ali z nevarnostmi, ki jih bo dovolj razgledano in zrelo občinstvo znalo zavrniti, brž ko jih bo spoznalo.

Tako bo, zakoreninjen v namreč, da bomo pri nas morali zaradi posebnih pogojev glede na število prebivalstva celotnega naroda kot tudi Ljubljanec same in še marsičesa drugega, ostati pri tipu izrazitega repertoarnega gledališča, se pravi pri eklektičnem repertoarju. Razpon tega repertoarja pa mora biti čim širši. Repertoarni lok mora biti zakoreninjen v domači in tuji klasični, nakar se mora bočiti preko preizkušenih in tehtnih, spet domačih in tujih, del do območja najnovejših poskusov evropske in izvenevropske dramatike. Občinstvo mora seznanjati z vsem, kar se omembe vrednega dogaja. Kar je nezdravega, moramo spoznati zato, da bomo mogli to utemeljeno zavrniti, in se proti temu boriti; kar pa je dobrega, bo oplojnilo našo nacionalno kulturo. Kulturna izolacija vodi v izostajanje in otepanje za mlini na veter in z nevarnostmi, ki jih v resnici ni, ali z nevarnostmi, ki jih bo dovolj razgledano in zrelo občinstvo znalo zavrniti, brž ko jih bo spoznalo.

Tako bo, zakoreninjen v namreč, da bomo pri nas morali zaradi posebnih pogojev glede na število prebivalstva celotnega naroda kot tudi Ljubljanec same in še marsičesa drugega, ostati pri tipu izrazitega repertoarnega gledališča, se pravi pri eklektičnem repertoarju. Razpon tega repertoarja pa mora biti čim širši. Repertoarni lok mora biti zakoreninjen v domači in tuji klasični, nakar se mora bočiti preko preizkušenih in tehtnih, spet domačih in tujih, del do območja najnovejših poskusov evropske in izvenevropske dramatike. Občinstvo mora seznanjati z vsem, kar se omembe vrednega dogaja. Kar je nezdravega, moramo spoznati zato, da bomo mogli to utemeljeno zavrniti, in se proti temu boriti; kar pa je dobrega, bo oplojnilo našo nacionalno kulturo. Kulturna izolacija vodi v izostajanje in otepanje za mlini na veter in z nevarnostmi, ki jih v resnici ni, ali z nevarnostmi, ki jih bo dovolj razgledano in zrelo občinstvo znalo zavrniti, brž ko jih bo spoznalo.

Tako bo, zakoreninjen v namreč, da bomo pri nas morali zaradi posebnih pogojev glede na število prebivalstva celotnega naroda kot tudi Ljubljanec same in še marsičesa drugega, ostati pri tipu izrazitega repertoarnega gledališča, se pravi pri eklektičnem repertoarju. Razpon tega repertoarja pa mora biti čim širši. Repertoarni lok mora biti zakoreninjen v domači in tuji klasični, nakar se mora bočiti preko preizkušenih in tehtnih, spet domačih in tujih, del do območja najnovejših poskusov evropske in izvenevropske dramatike. Občinstvo mora seznanjati z vsem, kar se omembe vrednega dogaja. Kar je nezdravega, moramo spoznati zato, da bomo mogli to utemeljeno zavrniti, in se proti temu boriti; kar pa je dobrega, bo oplojnilo našo nacionalno kulturo. Kulturna izolacija vodi v izostajanje in otepanje za mlini na veter in z nevarnostmi, ki jih v resnici ni, ali z nevarnostmi, ki jih bo dovolj razgledano in zrelo občinstvo znalo zavrniti, brž ko jih bo spoznalo.

Tako bo, zakoreninjen v namreč, da bomo pri nas morali zaradi posebnih pogojev glede na število prebivalstva celotnega naroda kot tudi Ljubljanec same in še marsičesa drugega, ostati pri tipu izrazitega repertoarnega gledališča, se pravi pri eklektičnem repertoarju. Razpon tega repertoarja pa mora biti čim širši. Repertoarni lok mora biti zakoreninjen v domači in tuji klasični, nakar se mora bočiti preko preizkušenih in tehtnih, spet domačih in tujih, del do območja najnovejših poskusov evropske in izvenevropske dramatike. Občinstvo mora seznanjati z vsem, kar se omembe vrednega dogaja. Kar je nezdravega, moramo spoznati zato, da bomo mogli to utemeljeno zavrniti, in se proti temu boriti; kar pa je dobrega, bo oplojnilo našo nacionalno kulturo. Kulturna izolacija vodi v izostajanje in otepanje za mlini na veter in z nevarnostmi, ki jih v resnici ni, ali z nevarnostmi, ki jih bo dovolj razgledano in zrelo občinstvo znalo zavrniti, brž ko jih bo spoznalo.

Tako bo, zakoreninjen v namreč, da bomo pri nas morali zaradi posebnih pogojev glede na število prebivalstva celotnega naroda kot tudi Ljubljanec same in še marsičesa drugega, ostati pri tipu izrazitega repertoarnega gledališča, se pravi pri eklektičnem repertoarju. Razpon tega repertoarja pa mora biti čim širši. Repertoarni lok mora biti zakoreninjen v domači in tuji klasični, nakar se mora bočiti preko preizkušenih in tehtnih, spet domačih in tujih, del do območja najnovejših poskusov evropske in izvenevropske dramatike. Občinstvo mora seznanjati z vsem, kar se omembe vrednega dogaja. Kar je nezdravega, moramo spoznati zato, da bomo mogli to utemeljeno zavrniti, in se proti temu boriti; kar pa je dobrega, bo oplojnilo našo nacionalno kulturo. Kulturna izolacija vodi v izostajanje in otepanje za mlini na veter in z nevarnostmi, ki jih v resnici ni, ali z nevarnostmi, ki jih bo dovolj razgledano in zrelo občinstvo znalo zavrniti, brž ko jih bo spoznalo.

Tako bo, zakoreninjen v namreč, da bomo pri nas morali zaradi posebnih pogojev glede na število prebivalstva celotnega naroda kot tudi Ljubljanec same in še marsičesa drugega, ostati pri tipu izrazitega repertoarnega gledališča, se pravi pri eklektičnem repertoarju. Razpon tega repertoarja pa mora biti čim širši. Repertoarni lok mora biti zakoreninjen v domači in tuji klasični, nakar se mora bočiti preko preizkušenih in tehtnih, spet domačih in tujih, del do območja najnovejših poskusov evropske in izvenevropske dramatike. Občinstvo mora seznanjati z vsem, kar se omembe vrednega dogaja. Kar je nezdravega, moramo spoznati zato, da bomo mogli to utemeljeno zavrniti, in se proti temu boriti; kar pa je dobrega, bo oplojnilo našo nacionalno kulturo. Kulturna izolacija vodi v izostajanje in otepanje za mlini na veter in z nevarnostmi, ki jih v resnici ni, ali z nevarnostmi, ki jih bo dovolj razgledano in zrelo občinstvo znalo zavrniti, brž ko jih bo spoznalo.

Tako bo, zakoreninjen v namreč, da bomo pri nas morali zaradi posebnih pogojev glede na število prebivalstva celotnega naroda kot tudi Ljubljanec same in še marsičesa drugega, ostati pri tipu izrazitega repertoarnega gledališča, se pravi pri eklektičnem repertoarju. Razpon tega repertoarja pa mora biti čim širši. Repertoarni lok mora biti zakoreninjen v domači in tuji klasični, nakar se mora bočiti preko preizkušenih in tehtnih, spet domačih in tujih, del do območja najnovejših poskusov evropske in izvenevropske dramatike. Občinstvo mora seznanjati z vsem, kar se omembe vrednega dogaja. Kar je nezdravega, moramo spoznati zato, da bomo mogli to utemeljeno zavrniti, in se proti temu boriti; kar pa je dobrega, bo oplojnilo našo nacionalno kulturo. Kulturna izolacija vodi v izostajanje in otepanje za mlini na veter in z nevarnostmi, ki jih v resnici ni, ali z nevarnostmi, ki jih bo dovolj razgledano in zrelo občinstvo znalo zavrniti, brž ko jih bo spoznalo.

Tako bo, zakoreninjen v namreč, da bomo pri nas morali zaradi posebnih pogojev glede na število prebivalstva celotnega naroda kot tudi Ljubljanec same in še marsičesa drugega, ostati pri tipu izrazitega repertoarnega gledališča, se pravi pri eklektičnem repertoarju. Razpon tega repertoarja pa mora biti čim širši. Repertoarni lok mora biti zakoreninjen v domači in tuji klasični, nakar se mora bočiti preko preizkušenih in tehtnih, spet domačih in tujih, del do območja najnovejših poskusov evropske in izvenevropske dramatike. Občinstvo mora seznanjati z vsem, kar se omembe vrednega dogaja. Kar je nezdravega, moramo spoznati zato, da bomo mogli to utemeljeno zavrniti, in se proti temu boriti; kar pa je dobrega, bo oplojnilo našo nacionalno kulturo. Kulturna izolacija vodi v izostajanje in otepanje za mlini na veter in z nevarnostmi, ki jih v resnici ni, ali z nevarnostmi, ki jih bo dovolj razgledano in zrelo občinstvo znalo zavrniti, brž ko jih bo spoznalo.

Tako bo, zakoreninjen v namreč, da bomo pri nas morali zaradi posebnih pogojev glede na število prebivalstva celotnega naroda kot tudi Ljubljanec same in še marsičesa drugega, ostati pri tipu izrazitega repertoarnega gledališča, se pravi pri eklektičnem repertoarju. Razpon tega repertoarja pa mora biti čim širši. Repertoarni lok mora biti zakoreninjen v domači in tuji klasični, nakar se mora bočiti preko preizkušenih in tehtnih, spet domačih in tujih, del do območja najnovejših poskusov evropske in izvenevropske dramatike. Občinstvo mora seznanjati z vsem, kar se omembe vrednega dogaja. Kar je nezdravega, moramo spoznati zato, da bomo mogli to utemeljeno zavrniti, in se proti temu boriti; kar pa je dobrega, bo oplojnilo našo nacionalno kulturo. Kulturna izolacija vodi v izostajanje in otepanje za mlini na veter in z nevarnostmi, ki jih v resnici ni, ali z nevarnostmi, ki jih bo dovolj razgledano in zrelo občinstvo znalo zavrniti, brž ko jih bo spoznalo.

Tako bo, zakoreninjen v namreč, da bomo pri nas morali zaradi posebnih pogojev glede na število prebivalstva celotnega naroda kot tudi Ljubljanec same in še marsičesa drugega, ostati pri tipu izrazitega repertoarnega gledališča, se pravi pri eklektičnem repertoarju. Razpon tega repertoarja pa mora biti čim širši. Repertoarni lok mora biti zakoreninjen v domači in tuji klasični, nakar se mora bočiti preko preizkušenih in tehtnih, spet domačih in tujih, del do območja najnovejših poskusov evropske in izvenevropske dramatike. Občinstvo mora seznanjati z vsem, kar se omembe vrednega dogaja. Kar je nezdravega, moramo spoznati zato, da bomo mogli to utemeljeno zavrniti, in se proti temu boriti; kar pa je dobrega, bo oplojnilo našo nacionalno kulturo. Kulturna izolacija vodi v izostajanje in otepanje za mlini na veter in z nevarnostmi, ki jih v resnici ni, ali z nevarnostmi, ki jih bo dovolj razgledano in zrelo občinstvo znalo zavrniti, brž ko jih bo spoznalo.

Tako bo, zakoreninjen v namreč, da bomo pri nas morali zaradi posebnih pogojev glede na število prebivalstva celotnega naroda kot tudi Ljubljanec same in še marsičesa drugega, ostati pri tipu izrazitega repertoarnega gledališča, se pravi pri eklektičnem repertoarju. Razpon tega repertoarja pa mora biti čim širši. Repertoarni lok mora biti zakoreninjen v domači in tuji klasični, nakar se mora bočiti preko preizkušenih in tehtnih, spet domačih in tujih, del do območja najnovejših poskusov evropske in izvenevropske dramatike. Občinstvo mora seznanjati z vsem, kar se omembe vrednega dogaja. Kar je nezdravega, moramo spoznati zato, da bomo mogli to utemeljeno zavrniti, in se proti temu boriti; kar pa je dobrega, bo oplojnilo našo nacionalno kulturo. Kulturna izolacija vodi v izostajanje in otepanje za mlini na veter in z nevarnostmi, ki jih v resnici ni, ali z nevarnostmi, ki jih bo dovolj razgledano in zrelo občinstvo znalo zavrniti, brž ko jih bo spoznalo.

Tako bo, zakoreninjen v namreč, da bomo pri nas morali zaradi posebnih pogojev glede na število prebivalstva celotnega naroda kot tudi Ljubljanec same in še marsičesa drugega, ostati pri tipu izrazitega repertoarnega gledališča, se pravi pri eklektičnem repertoarju. Razpon tega repertoarja pa mora biti čim širši. Repertoarni lok mora biti zakoreninjen v domači in tuji klasični, nakar se mora bočiti preko preizkušenih in tehtnih, spet domačih in tujih, del do območja najnovejših poskusov evropske in izvenevropske dramatike. Občinstvo mora seznanjati z vsem, kar se omembe vrednega dogaja. Kar je nezdravega, moramo spoznati zato, da bomo mogli to utemeljeno zavrniti, in se proti temu boriti; kar pa je dobrega, bo oplojnilo našo nacionalno kulturo. Kulturna izolacija vodi v izostajanje in otepanje za mlini na veter in z nevarnostmi, ki jih v resnici ni, ali z nevarnostmi, ki jih bo dovolj razgledano in zrelo občinstvo znalo zavrniti, brž ko jih bo spoznalo.

Tako bo, zakoreninjen v namreč, da bomo pri nas morali zaradi posebnih pogojev glede na število prebivalstva celotnega naroda kot tudi Ljubljanec same in še marsičesa drugega, ostati pri tipu izrazitega repertoarnega gledališča, se pravi pri eklektičnem repertoarju. Razpon tega repertoarja pa mora biti čim širši. Repertoarni lok mora biti zakoreninjen v domači in tuji klasični, nakar se mora bočiti preko preizkušenih in tehtnih, spet domačih in tujih, del do območja najnovejših poskusov evropske in izvenevropske dramatike. Občinstvo mora seznanjati z vsem, kar se omembe vrednega dogaja. Kar je nezdravega, moramo spoznati zato, da bomo mogli to utemeljeno zavrniti, in se proti temu boriti; kar pa je dobrega, bo oplojnilo našo nacionalno kulturo. Kulturna izolacija vodi v izostajanje in otepanje za mlini na veter in z nevarnostmi, ki jih v resnici ni, ali z nevarnostmi, ki jih bo dovolj razgledano in zrelo občinstvo znalo zavrniti, brž ko jih bo spoznalo.

Tako bo, zakoreninjen v namreč, da bomo pri nas morali zaradi posebnih pogojev glede na število prebivalstva celotnega naroda kot tudi Ljubljanec same in še marsičesa drugega, ostati pri tipu izrazitega repertoarnega gledališča, se pravi pri eklektičnem repertoarju. Razpon tega repertoarja pa mora biti čim širši. Repertoarni lok mora biti zakoreninjen v domači in tuji klasični, nakar se mora bočiti preko preizkušenih in tehtnih, spet domačih in tujih, del do območja najnovejših poskusov evropske in izvenevropske dramatike. Občinstvo mora seznanjati z vsem, kar se omembe vrednega dogaja. Kar je nezdravega, moramo spoznati zato, da bomo mogli to utemeljeno zavrniti, in se proti temu boriti; kar pa je dobrega, bo oplojnilo

SPORT IN TELESNA VZGOJA

POSVET FUNKCIONARJEV »PARTIZANA« SLOVENIJE V KRANJSKI GORI

Letos porast članstva

Od 2. do 4. septembra je bil v Kranjski gori letni posvet zbora okrajnih predsednikov, načelnikov in tajnikov TVD »Partizana« ter članov Izvršnega odbora. Posvetovanju sta prisostvovala tudi Zoran Polič, član Izvršnega sveta LRS ter predsednik »Partizana« — zveze za telesno vzgojo — Jugoslavije tovariš Mikšič.

Navzoči so ugotovili, da je številno članstvo v Sloveniji letos zelo naraslo, tako da ima »Partizana« trenutno okrog 50.000 članov, ki se udeležujejo v 260 društvih. Čeprav je bilo letos 93 tečajev za vaditelje, pa se še vedno kaže pomanjkanje poizrtvovalnih članov, ki bi vodili posamezne vrste. To je že stalni problem naših telesnovzgojnih organizacij, katerega še ne morejo rešiti. Zveza se trudi, da bi pomagala društvom: pri-

reja tečaje za vaditelje in prednjake, vendar jih še vedno ni dovolj. Kako rešiti to pomanjkanje, se navzoči niso mogli zediniti. To jim radi verjamemo, saj kljub tečajem ni moč spraviti skupaj toliko vodnikov, da bi zadostovali za normalen potek telesnovzgojnih ur.

Se ena razveseljiva ugotovitev: številna manjša društva na podeželju in v delavskih centrih so se notranje okrepila, tako da danes ni več vprašanje njihovega obstoja, temveč samo vprašanje možnosti nadaljnjega širjenja. Posebno se je izkazala in napredovala društva, ki so sprejela kot osnovo svojega programa sklepe okrajnih predsednikov in tajnikov leta 1954. Sklepi iz Kranjske gore, kjer je bil ta posvet, so v praktični uporabi pokazali, da so popolnoma pravilni in predvsem dobro napotilo za delo osnovnih organizacij »Partizana«. Kjerkoli pa se društva niso ravnala (takih primerov je bilo na žalost

še precej) po teh sklepih, se delo ni moglo dobro razvijati, odnosi odgovornih političnih, upravnih in gospodarskih činiteljev do telesnovzgojnih organizacij pa na podlagi takega dela niso bili taki kot bi lahko bili v drugačnih razmerah (povsem pravilno).

V zvezi s tem vprašanjem so udeleženci sklenili, da bodo sklepi zbora predsednikov in tajnikov avgusta lanskega leta v Kranjski gori, tudi v bodoče — razen statuta »Partizana« Jugoslavije — osnovno napotilo v delu telesnovzgojnih društev. Sklenili so, da je najbolje, če vsa društva »Partizana« ponovno obdelajo s svojim članstvom vse sklepe in se po njih ravnajo.

Nadaljnje sklepe in obširnejše poročilo bomo objavili v jutrišnji številki.

VATERPOLO Nov državni rekord na 200 m prsno

Split, 5. sept. V kvalifikacijskem tekmovanju za prvenstvo zveze vaterpolo lige je splitski Jadran sinoči premagal vaterpoliste KPK s Korčula 4:0 (3:0).

Dinka Jenčević (Korčula) je dosegla nov državni rekord na 200 m prsno s časom 2:59,5. Poudariti je treba, da je dosegla rekord kljub temu, da ni imela ustrezne konkurence.

SE O PLAVALNEM PRVENSTVU SLOVENIJE

Prvo preizkušnjo so dobro prestali

»Dajmo, Ljubljana, dajmo, Ilirija, je bilo silšati glasove okrog novega bazena v Vidmu-Krškem. Zakaj ravno v Krškem? Zato ker je bilo tu pred dobrim tednom VII. republiško prvenstvo v plavanju. Plavalna zveza Slovenije je iz propagandnih vzrokov zaupala organizacijo jubilejnega prvenstva najmlajšemu klubu v Sloveniji — »Celuloze« iz Vidma.

Mladi plavalci Celuloze so dosegli — kljub pomanjkanju rutine — precejšnje uspehe na raznih tekmovanjih. Zato ni čudno, če je najvišji plavalni forum v naši republici — zaupal organizacijo njih klubu. Mladi klub je izpolnil pričakovanje. Kljub nekaterim pomanjkljivostim je bilo prvenstvo zelo dobro organizirano, saj so bili vsi udeleženci zadovoljni s nastanovanjem, prehrano in tekmovanjem. Če pa je bilo kaj narobe na tekmovanju samem, mladega kolektiva plavalnega kluba »Celuloza« ne moremo zato preostro presojati (s tem tudi popravljamo malo pretirano sodbo našega delavca o organizaciji jubilejnega plavalnega prvenstva, opomba uredništva).

Upamo, da je »Celuloza« dobro izkoristila to prvenstvo kot propagandno sredstvo. Verjetno jim je to uspelo, saj je bilo na zaključnih borbah okrog 1000 gledalcev. To šteje jim

bo vsekakor vzpodbuda za nadaljnje delo, obenem pa bo kolektiv tovarne z direktorjem na čelu ponovno prišel do spoznanja, da je bila zgraditev bazena zelo koristna.

Zavod za slepe otroke v Risnu

razpisuje natečaj

za dopolnitev naslednjih delovnih mest:

- DIREKTORJA ZAVODA (TIFLOPEDAGOGA)
• PREDAVATELJA (TIFLOPEDAGOGA)

Pogoji: direktor zavoda mora imeti končano višjo pedagoško šolo — defektološki oddelek in najmanj 5 let staža v tej stroki.

Predavatelj mora imeti končano višjo pedagoško šolo — defektološki oddelek.

Samsko stanovanje za direktorja zagotovljeno. Osnovna plača in posebne določke po uredbi.

- Kandidati naj predložijo:
1. Prošnjo, kolkovano s 20 din
2. Overovljeni prepis diplome o končani višji pedagoški šoli
3. Zdravniško potrdilo
4. Kratak življenjepis s opisom dosedanjega službovanja
Prošnje je treba predložiti najkasneje do 10. septembra 1955.

TOVARNA KONZERV »CRVENA ZVEZDA« v Kragujevcu

razpisuje natečaj

za

- 2 INŽENIRJA-TEHNOLOGA prvenstveno s prakso v živilski industriji
• 2 INŽENIRJA-AGRONOMA s prakso v živilski industriji
• 1 GRADBENEGA TEHNIKA s prakso ali brez nje

Plača po tarifnem pravilniku zbiroma po dogovoru. Ponudbe s življenjepisom in spisom dela pošljite do 20. septembra 1955.

»KERAMIČNO KEMIČNA INDUSTRIJA« KAMNIK

potrebuje: 1000 pr. m bukovih drv I in IIa, 1000 pr. m mehkih drv iglavcev in listovcev

Pismene ponudbe z vsemi dobavnimi pogoji dostavite na gornji naslov. 3031

ZVEZNA KOŠARKARSKA LIGA Crvena zvezda ima 4 točke prednosti

Tretje kolo jesenskega dela zvezne košarkarske lige je prineslo najzanimivejše rezultate na letošnjem prvenstvu. Izmed petih favoritov so bili štirje poraženi. Edinole »Ljubljana« je na tujem igrišču premagala poslednjega na lestvici »Maribor« s precej tesnim rezultatom 81:72. Lokomotiva je v Zagrebu premagala Crveno zvezdo z 59:57. BSK po Mladost v Beogradu z 69:61.

S tem je prvenstvo postalo še bolj zanimivo. Vodilnemu paru Crveni zvezdi in Proleteru se je pridružilo še nekaj kandidatov za najvišje mesto, posebno Partizan ter ljubljanska klubna Olimpija in »Ljubljana«.

LESTVICA table with columns for team name and points

NOGOMETAŠI I. CONSKÉ LIGE IN OBEH SLOVENSkih LIG SO STOPILI NA »MEJDAN«

V začetku presenečenja

Z več ali manj nestrpnim zanimanjem smo pričakovali začetek jesenskega nogometnega prvenstva, ki je bilo v nedeljo prvič na sporedu. Prognoze so bile — vsaj za prvo consko ligo, ki je sedaj pri nas v središču zanimanja — precej različne in res smo se nekoliko usteli. Prišlo je do nekaterih presenečenj v vseh treh ligah, kjer sodelujejo slovenske nogometne enajstorce.

Ko so zvečer zabrnali telefoni in smo sprejeli prva poročila, kar nismo mogli verjeti lastnim ušesom: »1:1... 1:6... 3:0... 3:7... 6:3... Doseženi so bili navdne visoki rezultati, naši nogometiški so bili torej izredno učinkoviti!

Od slovenskih enajstoric v prvi conski ligi so v nedeljo nastopile le tri. Dve sta bili uspešni in sta pobrali ves izkupicek. V prvi vrsti je treba omeniti izredno presenečljiv rezultat, ki ga je dosegel Branik v Mariboru proti »Novi Gostici«. Tudi največji pesimisti se niso nadejali takšnega poraza Goričanov. Toda igrali so izredno slabo in visoko izražena zmaga Branika je povsem zaslužena. »Ljubljana« je doma le s težavo zlezla skozi »šivnikino uho« v tekmi proti favoriziranemu Rečanom. Točki pa sta ostali v domačem »arhivu« in to je veliko vredno. Start je bil torej uspešen! Drugo presenečenje v tej ligi je visoka zmaga »Sparta« nad Segesto v Sisku. Res da si je Segesta šele s kvalifikacijskimi tekmami priborila vstop v consko ligo, toda visok rezultat je dovolj zgovoren: »Sparta« bo igral v prvi conski ligi veliko vlogi! Več ali manj pričakovana zmaga Trzinjevke nad Karlovcem govori o kvaliteti Zagrebčanov, zato moštva, pozor! Saie v letošnjem tekmovanju ne bo!

Nazanimivejši tekmi med Lokomotivo in Odredom ter Šibenikom bosta na sporedu med tednom — kajti Odred in Metalac sta nastopila v tekmovanju za pokal FLRY — težko pa je predvideti zmagovalca. Bomo torej videli...

»Nižerazredni« slovenski igraši merijo svoje sile letos v ljubljansko-primorski in mariborsko-varaždinski (ne hrvaško-slovenski) ligi, ki jo nekateri zmotno imenujejo) ligi. Med »zapadnjaki« je bilo zelo živahno. Slovan je močno presenetil kranjski Triglav s krepko zmago na svojem igrišču in s tem načel vprašanje, ali bo Triglav brez težav kandidiral za naslov prvaka. Tekmi med Postojno in Izolo ter Taborom in Krimom sta se končali s pričakovanimi rezultati, presenetljiva pa je zmaga novince Mladosti nad »staro« Aurora v Kranju.

Pri »Stajercih« so nas slovenska moštva vsaj delno razočarala. Predvsem velja to za Nafto in Soboto, ki sta izgubili srečanja na lastnih tleh. Prav tako se ni v dvoboju med trboveljskim Rudarjem in Mariborom nihče posebno izkazal. Najuspešnejši je bil še Klavdivar s krepko zmago nad Bratstvom iz Hrasnika. — Prvo kolo pa je jasno pokazalo, da s hrvaškimi enajstoricami ne bo šale.

Prvi utrinki so torej za nami. Precej bo še srečanj do konca prvenstva, upajmo, da bodo slovenski nogometiški izboriški trenutno formo, kajti zaenkrat z njimi še nismo zadovoljni.

PLAVANJE

Najboljši letošnji čas

Budimpešta, 5. sept. (MTI) Druga dva tekmovanja plavalcev in plavalk iz Nizozemske, Vahodne in Zahodne Nemčije, Romunije, Poljske in Madžarske je Madžar Zaborski preplaval 1500 m prosto v času 18:45,6, kar je najboljši letošnji svetovni čas na tej progi.

Ostali važnejši rezultati: moški: 200 m metuljček: Tumpek (M) 3:29,0 (nov madžarski rekord), 200 m prsno: Huntasi (M) 2:41,9; ženske: 100 m prosto Gyongyev (M) 1:05,4, 100 m metuljček: Voorbij (Niz) 1:14,2, R. Sakely (M) 1:15,4 (nov madžarski rekord).

MEDNARODNI TURNIR V GÖTEBORGU

Fuderer in Rabar v borbi za velemojstrski naslov

Domači časopisi smatrajo, da se bo Fuderer gotovo uvrstil v nadaljnje tekmovanje in dosegel velemojstrski naslov. Rabar še »visi v zraku«

Po tridnevem odmoru se danes v Göteborgu s XIII. kolom nadaljuje medconski turnir. Do konca turnirja je ostalo še devet kol. Tisti, ki so zasedli visoka mesta, se nadejajo, da jih bodo obdržali, tisti na slabših mestih pa so prepričani, da še niso izgubili vseh nad.

Med optimiste sodi predvsem Najdorf. Po X. kolu je imel na lestvici le tri točke, zaradi česar so obupali tudi najbolj goreči argentinski navijači. Zmagi v naslednjih dveh kolid nad Szabom in Donnerjem pa sta pokazali, da njegova samozavest še ni omajana. S petimi točkami se je približal sredini lestvice in dohitel Gellerja.

Najdorf se je razveselil, ko je v XI. kolu njegov nasprotnik Szabo prezrl neki manever in izgubil važnega kmeta. Takoj je sporočil svojim rojakom veselo vest: Glejte. Jaz dobivam. V finišu bom pokazal, kaj znam.

Brez dvoma je, da utegnejo v finišu nastati številne spremembe v vrstnem redu na lestvici. Za Pannoja na primer ne mejnijo, da bo obdržal drugo mesto, ker ga ogrožajo Fuderer, Keres in drugi. Nekdanji mladinski svetovni prvak bi bil verjetno zadovoljen v končni razvrstitvi z nižjim mestom, vendar pa nikakor izpod devetega. Sovjetski sekundanti so zelo zaskrbljeni nad neuspehom uradnega prvaka Gellerja, ki je doslej utrpel tri poraze in si priboril le dve zmagi, tako da nima niti 50 odstotka možnih točk. Z velikim upanjem in z veliko skrbjo pričakujejo 23. september, ko bo medconski turnir končan.

Da se bo Fuderer kvalificiral za turnir kandidatov in da si bo priboril velemojstrski naslov, so prepričani ne le naši, temveč tudi tuji šahovski krogi. Švedsko časopisje hvali predvsem igro Bronsteina in Fudererja ter jima posveča največ člankov. Do konca turnirja se bo Fuderer pomeril še s Szabom, Donnerjem, Petrošjanom, Keresom, Spaskim, Gellerjem, Ilivickim, Bronsteinom in Pachmanom.

Računajo, da bo 11 do 11,5 točke zadostovalo, da se bo tekmovalec uvrstil med prvo devetorico. Ker pa ima sedaj Rabar na lestvici 6 točk, mora v preostalih partijah nabrati 5 do 5,5 točke. Praktično se seveda da to uresničiti, saj je med prihodnjimi nasprotniki Rabarja nekaj takih, pri katerih lahko računa s celo točko (Medina, Bisguier, Guimard), vendar le v primeru, če se bo izogibal remi-variantam in igral z vso energijo.

O. N.

Naznanjamo žalostno vest, da je preminil naš dragi mož, oče, sin in brat

Janez Prašnikar

Pogreb bo v sredo, 7. septembra 1955, ob 16. uri v Zagorju.

Zalujoči: žena LOJZKA, hčerka JANJA, starši, bratje in sestra

Po dolgotrajni bolezni je preminil v 28. letu starosti tovariš

Janez Prašnikar

Obveščamo vse člane množičnih organizacij, da bo pogreb pokojnika v sredo, 7. septembra 1955, ob 16. uri iz hiše žalosti v Zagorju ob Savi.

Sorodnikom umrlega izrekamo iskreno sožalje.

- Občinski ljudski odbor Zagorje ob Savi
SZDL — Občinski komite ZK
Občinski odbor ZB NOV
Občinski ljudski odbor ZVVI
Občinski komite LMS

VSEM KOLEKTIVOM IN DELOVNIM LJUDEM PRIMORSKE ČESTITA OB PRAZNIKU PRIMORSKIH OKRAJEV Okrajna zadružna zveza Šempeter pri Gorici

K OBČINSKEMU PRAZNIKU RADEČ IZREKAMO TOPLE ČESTITKE VSEM DELOVNIM LJUDEM RADEČ IN OKOLICE DELOVNI KOLEKTIV P E T E R A D E Č E

DELOVNI KOLEKTIV Splošnega trgovskega podjetja Radeče ČESTITA VSEM DELOVNIM LJUDEM RADEČ IN OKOLICE K OBČINSKEMU PRAZNIKU!

Vsemu prebivalstvu goriškega okraja in Slov. Primorja čestita za 6. september, praznik primorskih okrajev AGROSERVIS ŠEMPETER PRI GORICI

DNEVNE NOVICE

Ce hočete kvaliteto, zahtevaj samo znano »JELA« kopalno sol. Osvežuje telo, desulficira in krepi tvoje živce. »FLEX« mora biti vedno doma! Zajamčeno neškodljiv za čiščenje masnih madežev iz tkanin, usnja itd. je »FLEX«. Pazi na zaščitno znamko »FLEX«.

PREDAVANJA

Slovensko kemijsko društvo vabi svoje članke, zdravnike in ostala zainteresirane, da se udeležijo predavanj doc. dr. Kristofa Tamna iz Basile, ki bo v petek, dne 9. t. m. Prvo predavanje z naslovom »Kemija hormonske skorje nadledvične žleze« bo ob 11. uri v predavalnici Kemijskega inštituta »Borisa Kidriča« SAZU, Ljubljana, Hajdrihova ulica 19. Drugo predavanje ima naslov »Glikolizi, ki delujejo na srce« in bo ob 18. uri v predavalnici Patološko-anatomskega inštituta Medicinske visoke šole, Ljubljana, Zaloška cesta 4.

Člane Kluba kulturnih delavcev vabimo na predavanje tov. Borisa Ziharia: »Potovanje po Sovjetski zvezi, ki bo danes 6. sept. ob 21. uri, pol 21. uri.

500 VZORČEV
RAZNIH VIN
EVROPSKIH
DRŽAV
PET STO
POKUŠENJ

VINOGRADNIŠKI
IN KLETARSKI
STROJI

Strokovni filmi itd.

25% PUNOST NA ŽELEZNICI

I. MEDNARODNA
RAZSTAVA VIN

LJUBLJANA
11. SEPTEMBRA 1955

GOSPODARSKO
RAZSTAVIŠČE
LJUBLJANA
RTOVA CESTA 8

1. MEDNARODNA
RAZSTAVA VIN

LJUBLJANA
11. SEPTEMBRA 1955

GOSPODARSKO
RAZSTAVIŠČE
LJUBLJANA
RTOVA CESTA 8

1. MEDNARODNA
RAZSTAVA VIN

LJUBLJANA
11. SEPTEMBRA 1955

GOSPODARSKO
RAZSTAVIŠČE
LJUBLJANA
RTOVA CESTA 8

1. MEDNARODNA
RAZSTAVA VIN

LJUBLJANA
11. SEPTEMBRA 1955

GOSPODARSKO
RAZSTAVIŠČE
LJUBLJANA
RTOVA CESTA 8

1. MEDNARODNA
RAZSTAVA VIN

LJUBLJANA
11. SEPTEMBRA 1955

GOSPODARSKO
RAZSTAVIŠČE
LJUBLJANA
RTOVA CESTA 8

1. MEDNARODNA
RAZSTAVA VIN

LJUBLJANA
11. SEPTEMBRA 1955

GOSPODARSKO
RAZSTAVIŠČE
LJUBLJANA
RTOVA CESTA 8

1. MEDNARODNA
RAZSTAVA VIN

LJUBLJANA
11. SEPTEMBRA 1955

GOSPODARSKO
RAZSTAVIŠČE
LJUBLJANA
RTOVA CESTA 8

1. MEDNARODNA
RAZSTAVA VIN

LJUBLJANA
11. SEPTEMBRA 1955

GOSPODARSKO
RAZSTAVIŠČE
LJUBLJANA
RTOVA CESTA 8

1. MEDNARODNA
RAZSTAVA VIN

LJUBLJANA
11. SEPTEMBRA 1955

GOSPODARSKO
RAZSTAVIŠČE
LJUBLJANA
RTOVA CESTA 8

1. MEDNARODNA
RAZSTAVA VIN

LJUBLJANA
11. SEPTEMBRA 1955

GOSPODARSKO
RAZSTAVIŠČE
LJUBLJANA
RTOVA CESTA 8

1. MEDNARODNA
RAZSTAVA VIN

LJUBLJANA
11. SEPTEMBRA 1955

GOSPODARSKO
RAZSTAVIŠČE
LJUBLJANA
RTOVA CESTA 8

1. MEDNARODNA
RAZSTAVA VIN

LJUBLJANA
11. SEPTEMBRA 1955

GOSPODARSKO
RAZSTAVIŠČE
LJUBLJANA
RTOVA CESTA 8

1. MEDNARODNA
RAZSTAVA VIN

LJUBLJANA
11. SEPTEMBRA 1955

GOSPODARSKO
RAZSTAVIŠČE
LJUBLJANA
RTOVA CESTA 8

1. MEDNARODNA
RAZSTAVA VIN

LJUBLJANA
11. SEPTEMBRA 1955

GOSPODARSKO
RAZSTAVIŠČE
LJUBLJANA
RTOVA CESTA 8

1. MEDNARODNA
RAZSTAVA VIN

LJUBLJANA
11. SEPTEMBRA 1955

GOSPODARSKO
RAZSTAVIŠČE
LJUBLJANA
RTOVA CESTA 8

1. MEDNARODNA
RAZSTAVA VIN

LJUBLJANA
11. SEPTEMBRA 1955

GOSPODARSKO
RAZSTAVIŠČE
LJUBLJANA
RTOVA CESTA 8

1. MEDNARODNA
RAZSTAVA VIN

LJUBLJANA
11. SEPTEMBRA 1955

GOSPODARSKO
RAZSTAVIŠČE
LJUBLJANA
RTOVA CESTA 8

1. MEDNARODNA
RAZSTAVA VIN

LJUBLJANA
11. SEPTEMBRA 1955

GOSPODARSKO
RAZSTAVIŠČE
LJUBLJANA
RTOVA CESTA 8

1. MEDNARODNA
RAZSTAVA VIN

LJUBLJANA
11. SEPTEMBRA 1955

GOSPODARSKO
RAZSTAVIŠČE
LJUBLJANA
RTOVA CESTA 8

1. MEDNARODNA
RAZSTAVA VIN

LJUBLJANA
11. SEPTEMBRA 1955

GOSPODARSKO
RAZSTAVIŠČE
LJUBLJANA
RTOVA CESTA 8

1. MEDNARODNA
RAZSTAVA VIN

LJUBLJANA
11. SEPTEMBRA 1955

GOSPODARSKO
RAZSTAVIŠČE
LJUBLJANA
RTOVA CESTA 8

RADIO LJUBLJANA

Sporod za torek, 3. septembra.
Poročila: 5.05, 6.00, 7.00, 12.30, 13.00, 17.00, 19.30 in 22.00.

5.00-6.30 Dobro jutro, dragi poslušalci (Pester glasbeni sporod) - vmes ob 6.30 Pregled tiska - 6.35 Pisan sporod slovenskih narodnih pesni - 7.10 Zabavna glasba, vmes reklame - 7.30 Gospodinski nasveti - 7.40 ob 8.00 Vedre melodije - 12.00 Opolidanski sporod lahke vokalne in instrumentalne glasbe - 12.45 Zabavna glasba, vmes reklame - 13.00 Kmetijska nasveti: Kontrola proizvodnosti - gibalo napredne žrnoreje - 13.10 Glasbeni mozaike (Pester sporod operne in solistične glasbe) - 14.30 Zanimivosti iz znanosti in tehnike: Viri atomske energije - 14.40 Violinist Slavko Zimšek in pianistka Breda Rajhova iz Maribora izvajata popularne skladbe za violino in klavir - 15.15 Zeleni ste - poslušajte! - 16.00 Utrinki iz literature - Robert Merle: Weekend v Zuydootu, II. del - 16.20 V svetu opernih melodij - 17.15 Zabavna in plesna glasba, vmes reklame - 18.00 Zdravstveni nasveti - 18.10 Poje Ljubljanski komorni zbor p. v. Milka Skobrneta - 18.30 Sportni tednik - 19.00 Zabavna glasba - 19.30 Radijski dnevnik - 20.00 »Po Koroki in Prekmurju« (pisan sporod slovenskih narodnih pesni) - 20.30 Tedenski notranje-politični pregled - 20.40 Koncert pianista Fredyja Doška iz Zagreba - 21.00 Radijska igra: Irwin Shaw: Pokopajte mrtve - 22.15 do 23.00 Izravnava vam za ples - 22.15 do 23.00 UKV program: Nočni koncert - 23.00-24.00 Oddaja za tujino - na valu 327,1 m (Prenos iz Zagreba).

VESTI IZ MARIBORA

Umetnostna galerija I. mednarodna grafčna razstava v Mariboru. Razstava je prispela iz Zürichs s posredovanjem beograjskega kluba ARTA. Na njej so zastopani švicarski, holandski, ameriški in jugoslovanski umetniki. Razstava je odprta dnevno od 10-18 od 4. sept. do vključno 18. septembra.

DEŽURNA LEKARNA

Torek, dne 6. septembra 1955: lekarna »Studenti«, Gorkega ulica 18.
Sreda, dne 7. septembra 1955: lekarna »Center«, Gosposka ulica 12.

DROBNI OGLASI

MIZARSKO DELAVNICO, popolno, z vsemi stroji, v obratu, ugodno prodam. Informacije od 8-12 pri Kupresaninu, Ulica 29. novembra 45. 1783

VEČ KOVINOŠTRUGARJEV sprejme takoj tovarna »Indos«, Ljubljana, Moste, Ob železnici, 3037

PREKLICUJEM veljavnost izgubljenega spričevala Metatarsko-industrijske šole na Jesenicah za leto 1953-54. — Janez Kalan, Skofja Loka. 7272

CELJSKE VESTI

CELJSKO GLEDALIŠČE
RAZPISUJE ABONMA ZA SEZONO 1955-1956

Abonentom se ponujajo v razmerju s priložnostnimi obiskovalci še nove ugodnosti: večji popust (10% namesto dosedanjih 5%) in možnost plačevanja v treh obrokih.

Razpisani redi: Premierski, Torek, Četrtek, Sobota (po globoko znižanih cenah), Nedelja (popoldanski), Srednješolski (po najnižjih enotnih cenah).

Vpisovanje za stare abonente od 5. do 11. septembra 1955, za nove od 12. do 18. sept. pri dnevni blagajni (glavni vhod v gledališko postojpe) od 18. do 19. ure, ob nedeljah od 10.30 do 12. — Starim abonentom se hranijo dosedanja sedeži do nedelje, dne 11. septembra 1955 do 12. ure. — Uprava.

Obvestilo

ODBOR ZA PROSLAVO
11-LETNICE OSVOBODITVE
PAKRACA

Odbor za proslavo enajste obletnice osvoboditve Pakraca obvešča, da bodo v okviru proslave desetletne obletnice osvoboditve domovine, 13. septembra t. l. v Pakracu velike ljudske slovesnosti, posvečene spominu na dneve, ko so enote NOV pred enajstimi leti prvokrat osvobodile Pakrac in Lipik.

V okviru teh svečanosti bodo v Pakracu odprli krajevni muzej in odkrili spomenik padlim borcem NOV.

Pozivamo vsa udeležena NOV iz tega kraja in udeležena v bitki za osvoboditev Pakraca in Lipika, naj se udeležijo proslave. Hkrati obveščamo družine padlih tovarišev, ki so pokopani na glavnem pokopališču v Pakracu in v neposredni okolici Pakraca, da bodo 11. septembra preneseni posmrtni ostanki teh tovarišev s terena, kjer so sedaj pokopani, v novo skupno grobnico na Trgu Borisa Kidriča, ki bo odkrita dne 13. septembra ob 10. uri dopoldne.

Sorodniki padlih tovarišev, ki iz kakršnihkoli razlogov ne utegnejo prisostvovati prenosu posmrtnih ostankov in odkritju spomenika, lahko nismeno dostavijo odboru svoje morebitne želje.

Odbor za proslavo enajste obletnice osvoboditve Pakraca. 2206

Veliko denarja lahko dobite, če kupite srečko Jugoslovanske loterije.

Razglas

V pisarni Ljudske univerze v Ljubljani je do 10. septembra vpisovanje v tečaj:

tujih jezikov (angleškega, francoskega, italijanskega, nemškega, španskega in tudi drugih važnih evropskih jezikov, če se prijavi zadostno število interesentov). Tečajji so navadni, intenzivni in izpopolnjevalni konverzacijski.

tečaja poslovne korespondence v tujih jezikih (angleške in nemške),

tečaja esperanta in tečaja slovenskega jezika.

Opozorilo: Vpisovanje v posamezne tečaje se zaključuje pred 10. septembrom, t. j. takrat, ko bodo številčno zasedeni, ker je število v posameznih tečajih omejeno. 3023

Zrebanje Jugoslovanske loterije bo v soboto, dne 10. septembra 1955, ob 16 na Trgu padlih borcev v Postojni.

Natečaj

za sprejem novih študentov na Inštitut za telesno vzgojo v Beogradu v šolskem letu 1955/56

Natečaja se lahko udeležijo maturanti gimnazij, srednjih šol za telesno vzgojo in učiteljske opraviljenim zrelotnim izpitom, ki niso starejši od 27 let in izpolnjujejo tudi ostale pogoje.

Prijave za natečaj je treba osebno ali prek pošte izročiti priporočeno direk. Inštituta (Deličeva ulica 27) do vključno 30. septembra 1955. K prijavi je treba priložiti:

izvirno spričevalo o opravljenem zrelotnem izpitu, izpisek iz matične knjige, tri fotografije 6x9, eno v telovadni obleki, kratke življenjepis, podatke o urejeni vojaški obveznosti, naslov.

Pri sprejemnem izpitu se ocenjuje telesna sposobnost kandidata v hitrem in vztrajnostnem teku, skoku v višino, metu krogle, plezanju po vrvi, plavanju in orodnih vajah.

Sprejemni izpit in zdravniški pregled bosta od 21. do 25. septembra 1955.

Kandidati, ki izpolnjujejo te pogoje, lahko dobe stipendijo. Nastanitev v študentskem domu je zagotovljena.

Iz direktive Inštituta za telesno vzgojo v Beogradu št. 3266/55. 2195

KINO »KOMUNA«

Brazilski film

»Sinha Moca«

Tednik. »Filmske novosti št. 36«. Predstave ob 18, 18 in 20.30. V glavni vlogi Eliane Lage in Anselmo Duarte. Prodaja vstopnic od 14 dalje.

KINO »UNION«: Premiera angl. filma »Pikova dama«. Tednik: Filmske novosti št. 36. Predstave ob 18, 18 in 20. V glavnih vlogah Anton Walbrook in Yvonne Mitchell.

KINO »VIC«: Premiera amer. filma: »Sodnik Timberlake«. Predstave ob 18, 18 in 20. — V glavni vlogi Spencer Tracy, Katherine Hepburn. Prodaja vstopnic v obeh kinematografih od 14 dalje.

KINO »SOCA«: Franc.-Ital. film: »Pred potopom«. Brez tednika. — Predstavi ob 17 in 20. V glavni vlogi Bernard Blier, Marina Vlady.

LETNI KINO »BEŽIGRAD«: Brazil. film: »Sinha Moca«. Brez tednika. Predstava ob 20. Prodaja vstopnic uro pred pričetkom predstave. — Prodaja vstopnic v kinu Soča od 15 dalje.

KINO »ŠIŠKA«

Ameriški film

»Banditi Korzike«

V glavni vlogi Paula Raymond in Richard Greene. Režija: Ray Nazzaro. Predstave ob 18, 18 in 20. Prodaja vstopnic od 14 dalje.

KINO »TRIGLAV«

Ameriški film

»BANDITI KORZIKE«

V glavni vlogi: Paula Raymond in Richard Greene. Režija: Ray Nazzaro. Predstave ob 18, 18 in 20. Prodaja vstopnic od 15 dalje.

ZAHVALA

Sindikalna podružnica in kolektiv Železarne Ravne se v imenu našega sodelavca tovariša IGNACA NAGLIČA pristočno zahvaljuje prof. dr. Lavriču, primariju dr. Der-gancu, zdravniku dr. Zdraviču in zdravnici dr. Janžekovičevi ter ostalemu medicinskemu in strežnemu osebju za ves trud, ki so ga mu ob priliki zdravljenja nudili in mu rešili življenje, družini pa skrbnega očeta.

SINDIKALNA PODRUŽNICA
ZELEZARNE
RAVNE NA KOROŠKEM

»DELTA«, TOVARNA PERILA IN KONFEKCIJE — PTUJ
razpisuje po sklepu upravnega odbora dve mesti:

šefa komerciale

absolvent ekonomske srednje šole z najmanj 5 let prakse, ali trgovski pomočnik tekstilne stroke z najmanj 15 let prakse in verziran v vseh pisarniških delih

tekstilnega tehnika

za vodjo konfekcijskega laboratorija, absolvent tekstilnega tehnikuma, s prakso in ki ima veselje do konfekcijske stroke

Pismene ponudbe je treba poslati do 15. septembra 1955.

3034

LESNO INDUSTRIJSKO PODJETJE - AJDOVSCINA

bo dne 8., 9. in 10. septembra 1955

razprodajalo

VPREŽNI VOZNI PARK:

6 konj, 4 težke vozove-gumarje, več lahkih in težkih navadnih voz, primernih za gozdna dela, vleke, sani, vprego ter ostalo konjsko opremo

Dalje razne stroje kot:

slamozreznico, ročno stiskalnico za seno, mlin za konjsko zob itd.

Razprodaja bo 9. uri. — Interesenti si predmete lahko ogledajo dnevno od 10. do 12. ure, vse informacije pa daje komercialni oddelek podjetja.

UPRAVA PODJETJA

Upravni odbor

Splošne bolnišnice narodnega heroja
dr. M. Stojanovića v Zagrebu

RAZPISUJE NATEČAJ

za šefa oddelka za otroške bolezni

Kandidati so lahko specialisti za otroške bolezni z najmanj 10 let službe na otroških klinikah, ali v večjem oddelku za otroške bolezni v bolnišnicah.

Plača po uredbi o zvanjih in plačah osebja v zdravstvenih ustanovah. Dopolnilna plača po pravilniku bolnišnice.

Prošnje je predložiti v ravnateljstvu bolnišnice do dne 20. oktobra 1955.

2552

VSEM DELOVNIM LJUDEM RADEČ IN OKOLICE

ČESTITA K OBCINSKEMU PRAZNIKU

Mestna klavnica

in prekajevalnica, Radeče

3030

Kupim o

STROJ ZA REZANJE PAPIRJA

format 72-100

TISKARSKI STROJ »AMERICAN

FORMAT« - dvojni kvart

V POŠTEV PRIDE NAKUP IZ PRIVATNEGA, PA TUDI IZ DRŽAVNEGA SEKTORJA.

Ponudbe pošljite na

»KAMENSKO«

TOVARNA OBLEKE IN PERILA — ZAGREB

RELJKOVIČEVA 8 — KOMERCIALNI ODDELEK

2212

MESTNI LJUDSKI ODBOR MARIBOR

razpisuje

natečaj za idejni osnutek

spomenika NOB v Mariboru

Natečaj je splošen, jugoslovanski in anonimen ter se ga lahko udeležijo vsi jugoslovanski državljani.

Razpisani pripomočki so na razpolago pri Svetu za prosveto in kulturo MLO Maribor, Ulica heroja Staneta 1/L. proti plačilu zneska 1000 din, ki bo vrnjen po predložitvi osnutka.

RAZPISANE SO TRI NAGRADE:

1. nagrada 250.000 din

2. nagrada 150.000 din

2. nagrada 100.000 din

Za odkup je predvidenih 160.000 din, in sicer bosta odkupljena največ 2 osnutka.

Rok oddaje osnutkov je 30. november 1955.

M-461

Heyerdahl

SE PRIPRAVLJA NA NOVO ODPRAVO

Štela bo 26 članov, med katerimi bodo znanstveniki iz štirih dežel

Norveški raziskovalec in znanstvenik Thor Heyerdahl, ki je s svojo odpravo Kon-Tiki pred 8 leti zaslovel po vsem svetu, se pripravlja v septembru na novo odpravo. Tokrat namerava z norveškimi parnikom »Bjelland«, ki so ga nalašč zanj posebej opre-

V Londonu so na radijski razstavi prvič pokazali prenosni televizijski aparat, ki tehta 14 kg.

milni, obiskati Polinezijske otoke v Tihem oceanu.

Njegova odprava bo štela 26 članov, med njimi bo njegova žena Yvonne, dva njegova otroka in več uglednih znanstvenikov iz štirih dežel. Najprej bo ladja prevozila Atlantski ocean in v Panamskem prekopu sprejela na krov ameriške in čilske udeležence odprave. Odondod bo odplula po najkrajši poti k Velikonočnim otokom na vzhodnem področju Polinezijskega otočja. Ko bodo znanstveniki na Velikonočnih otokih končali svoje delo, bo ladja odplula naprej na otoke Pitcair, na katerih namerava

Dekleta v vojaški službi

V Bonnu pristojne oblasti razmišljajo, ali ne bi kazalo razširiti vojaško obveznost tudi na dekleta. Zvezni minister za posebne naloge Herman Schäfer je pripravil osnutek referata, ki se ukvarja s socialnim in gospodarskim položajem strežnega osebja v bolnišnicah. V njem obravnava tudi vprašanje naraščanja za poklic bolničark in ženskih pomožnih moči za sanitarno službo protiletalske zaštite.

Meteor padel v morje

Zareči meteor z dolgim repom je padel prejšnji teden v morje med severno Sicilijo in vulkanskim otokom Stromboliem. Peneča se morská voda je brizgnila tako visoko, da so jo videli več kilometrov daleč. Ta naravni pojav je vzbudil tem večjo pozornost, ker je nedavno padel velik meteor tudi v španski pokrajini Santander.

Heyerdahl iskati ostanke starih svetišč. S teh otokov se bo odprava napotila prek francoskega Mangarewa in Bubuala k otokom Marquesas, kjer se je Heyerdahl v letih 1937 in 1938 pripravil na svojo prvo odpravo. Zadržaja postaja pred vrnitvijo v domovino bodo Kokosovi otoki kakih 500 kilometrov jugovzhodno od Kostarike.

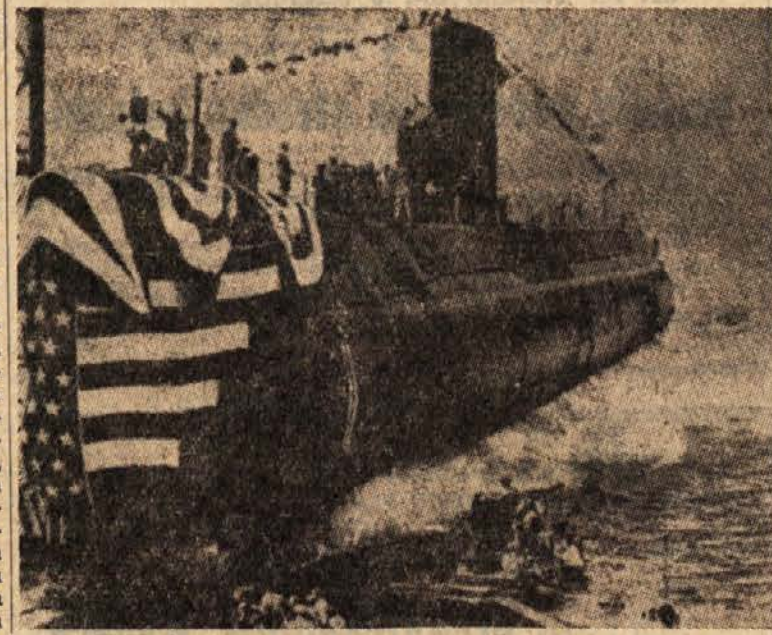
Odpravo bo finančno izključno Heyerdahl. Denar namerava zbrati s prodajo svoje knjige, ki jo bo napisal takoj po odpravi, in z uporabo svojih raziskav in dognanj. Razen tega pa ga bo spremljal na novi odpravi norveški fotograf Erling Schirven, ki bo posnel barvni film o njej. Odprava se bo ukvarjala po naročilu ameriškega meteorološkega urada in kalifornijske univerze tudi z meteorološkimi in oceanografskimi raziskavami. Iz vseh teh virov upa njen vodja zbrati toliko denarja, da bo kril stroške.

Konec nevarnega zločinca

Varnostne oblasti štirih indijskih držav so celih 27 let zasledovale drznega zločinca Mana Singha, ki je imel s svojo tolpo na vesti 185 umorov ter več sto roparskih napadov in ugrabitev. Šele prejšnji teden ga je policija izsledila in v spopadu ubila. Zasačili so ga pri Bindu južno od Agre. Policiji se je postavil po robu in je bil v spopadu ubit.

Največja vojna ladja

Pravkar dograjena ameriška letalonosilka »Forrestal« je že zaplaval na morje in v kratkem jo bodo preizkusili. Prvo vožnjo so morali zaradi tornada odgoditi. Stroški za to največjo vojno ladjo sveta so znašali 372 milijonov dolarjev. Posadka šteje 3826 moških. Približno toliko je vojakov v precej močnem vojnem polku. Ladja ima velikanske hangarje, v katerih je prostora za 90 letal. Njeni krovovi so tako veliki, da se lahko hkrati dvigne z njih dvojice letal. »Forrestal« je s svojimi 59.650 tonami kot rečeno največja vojna ladja sveta.

V ZDA so splovili drugo podmornico na atomski pogon, ki je dobila ime »Morski volk«. Izpopolnili so jo po izkušnjah s prvo atomsko podmornico »Nautilus«.

Komunalno gospodarsko podjetje »Zabavni park« iz Novega Sada je razstavilo na zagrebškem velesejmu prototip »hidro bicikla«. Ta prvi stane 120.000 din, če pa bo podjetje dobilo interese, jih bo začelo izdelovati serijsko, pri čemer bi bila cena veliko nižja. Brzina je 10 km na uro.

S čolnom iz Anglije v Indijo

Pustolovske zgodbe je pripovedoval 51-letni Dave Robertson, ki je prijadral s svojim osem metrov dolgim čolnom iz Anglije v svoje rojstno mesto Hopetown v Britanski Zahodni Indiji. Med vožnjo sta ga zajela dva silna orkana, ki sta povzročila v nekaterih ameriških državah veliko upuščanje. Robertson je bil prej mornar. Ze drugi dan, ko se je s čolnom vozil po morju, je nastal vihar. Vrglo ga je ob drog, na katerem je imel pritrjeno jadro, da si je zlomil dve rebri. Komaj se je rešil iz enega orkana, že je prihrumel drugi. Z viharji se je boril dva tedna. Njegova vožnja po morju je trajala 68 dni.

Napovedujejo lepo in toplo jesen

Avstrijski meteorolog dr. Leopold Kletter pravi, da je povzročil letošnje nestanovitno, večinoma deževno vreme v poletnih mesecih z mnogimi nevihtami visok zračni pritisk nad Azori, ki je važen in odločilen za vreme v Evropi. Do njegovih vdorov ni prišlo neposredno nad srednjo Evropo, kakor druga leta, ko je bilo vreme poleti večinoma lepo, marveč dalje na severu proti Angliji, Severnemu morju in severni Evropi. Severni zračni tokovi so prinašali letos poleti Evropi hladne oceanske gmote in z njimi nestanovitno vreme.

Podobno vreme kakor letos poleti je bilo v letih 1936, 1939, 1949, 1951 in 1953. Od 9. do 14. avgusta je zajel azorski visoki pritisk Angleške otoke in severno morje tja do severne Skandinavije in Spitzbergov. Posledica tega je bilo slabo vreme v srednji Evropi, na področju Alp pa skoraj tri dni trajajoče deževje. Vsi pritoki Donave so močno narasli in v Avstriji so imeli poplave.

Po mnenju dr. Kletterja bo vreme jeseni bistveno drugačno. Ze od začetka leta vidimo, da so se na koledar navezani vdori hladnega zraka zakasnili najmanj za tri tedne. Razen tega kaže, da letos na vreme v Evropi močno vpliva 60 in 65-dnevni vremenski ritem. Pribli-

no vsakih 80 dni imamo nizek zračni pritisk in naš kontinent zajame za 3 ali 4 tedne hladen zrak. Prvikrat se je začelo takšno vreme 22. februarja. Trajalo je do 20. marca in povzročilo neprijetno marčno zimo. Drugi vdor mrzlega zraka se je začel 16. maja in trajal je do 15. junija. Z deževnim vremenom v začetku avgusta se je menda začel tretji val hladnega vremena v srednji Evropi. V avgustu je bilo v glavnem vreme enako kakor v juniju in juliju, in dr. Kletter pravi, da je treba računati s stanovitnejšim in lepšim vremenom z zakasnelimi pasjimi dnevi šele v septembru. Nestanovitnemu in hladnemu poletju naj bi torej sledila toplejša jesen. Prvi dnevi so pokazali, da utegne biti ta vremenska napoved točna. Ne ujema pa se povsem z napovedjo drugih avstrijskih vremenoslovcev, ki smo jo objavili konec avgusta.

Naš znani vremenoslovec prof. Ante Obuljen iz hidrometeorološke službe pa je napovedal od 3. do 11. septembra zmerno do znatno oblačno vreme. Za kraje ob morju je

napovedal zmerno, pa tudi močan dež, na Kosovu in v Makedoniji, pa tudi v drugih krajih pa poblehnejši dež. Za prve dni se je torej že zmotil.

Prof. Obuljen pravi, da se bo daljše obdobje lepega vremena začelo šele sredi septembra, pozneje pa da bo jesen zelo deževna. Glede zime pravi, da se bo začela precej zgodaj in da bo dokaj ostra z večjimi količinami snega.

EDINI PROSTOR

Angleški pesnik in slikar William Morris presedi skoraj ves prosti čas v restavraciji Eifflovega stolpa. Nedavno je srečal tam Mauricea Chevaliera. »Vidim, da ste naravnost zaljubljeni v naš Eifflov stolp«, je rekel Chevalier. »Zaljubljen?« je odgovoril Morris. »Ta restavracija je edini prostor v Parizu, kjer človek nima neprestano pred nosom vašega vražjega Eifflovega stolpa.«

»Če boš pripovedoval o najini nesreči, upam, da boš toliko obziren, da boš povedal, da si sedel za volanom ti.«

»To pa ne pojde več tako fant, skoraj vsak večer prides prepozno.«

Največji most na svetu

ho vezal Sicilijo z italijansko celino

Kmalu bo minilo sto let, kar so zasnovali prvi načrt, po katerem bi premostili Mesinsko morisko ožino in tako povežali Sicilijo z italijansko celino. Pozneje so ta načrt večkrat znova proučili in spet opustili. Šele zdaj kaže, da ga bodo uresničili. Začele so se že priprave za zgraditev največjega visečega mostu na svetu. Visok bi bil 60 m, dolg pa nad 3000 metrov.

Načrte je napravil znani newyorški graditelj mostov ing. David Steiman skupaj z italijanskim inženirjem Mariom Palmierijem. Steiman je napravil tudi načrte za most čez zaliv Golden-Gate v San Franciscu in za več drugih velikih mostov. Most čez Mesinsko ožino bo dolg 3300 m in imel

bo pet lokov. Srednji lok bo imel razpetino 1524 m, zunanji pa po 156 m. Most bo širok kakih 29 m in bo imel dve nadstropji, gornje za cestni, spodnje pa za železniški promet.

Gradbeni stroški bodo seveda zelo veliki. Vprašanje denarja še niso proučili. Nobenega dvoma pa ni, da splavi, na katerih zdaj prevažajo vialke in razna vozila, niso več kos naglo naraščajočemu prometu med Italijansko celino in Sicilijo. Potreba po zgraditvi mostu je čedalje očitnejša. Na italijanski celini in na Siciliji so se že začele priprave na graditev mostu. Na Siciliji nameravajo zgraditi dve priključni železnici; prva, dolga 20 km, bo peljala čez Sparto do Villa France, kjer se bo povezala z železnico Messina—Palermo. Druga, dolga 13 km, bo speljana po obali do Messine, tam pa se bo povezala z dvotirno železnico Messina—Sirakuza. Dve priključni železniški progi grade tudi v Kalabriji, prvo proti Cannitellu, drugo pa proti Villa San Giovanni. Sicilska narodna skupščina je že odobrila 100 milijonov lir za prva dela v zvezi s pripravami na zgraditev tega važnega mostu. Ta denar bodo porabili za to, da bodo ugotovili, kje bi bil najprirodnejši kraj za zgraditev mostov, na katerih bo visel most.

Chaplin noče plačati davkov

Charlie Chaplin ni hotel za leto 1953 plačati v ZDA 500.000 dolarjev dohodninskega davka, češ da je že leta 1952 Ameriko dokončno zapustil. Protestiral je proti ugotovitvi ameriških davčnih oblasti, da je l. 1953 prve tri mesece preživel v ZDA kot tujec in da je do konca leta trajala njegova komercialna dejavnost. Chaplin je ugovarjal, da je že leta 1952 opustil sleherni misel na vrnitev v ZDA in da se je odločil, da bo odslej stalno živel v Švici.

Hotel VICKI BAUM

ROMAN Sangaj

»Čujte, doktor,« je rekla Helen naglo, »moj mož je mrtev in ne bo ga obudilo od mrtvih, če boste ugotovili, s kakšnim strupom se je ugonobil. Umreti je konec koncev zasebna zadeva, mar ne? Čemu dvigati prah, čemu zaplesti v to še več ljudi? Ubogemu Bertieju ni več pomoči — morda pa bi to drugim škodovalo. Njegovo srce je bilo slabotno in preobremenilo ga je s strupi, to vemo.« Poskusila se je nasmehnuti, ko je nadaljevala nekoliko počasneje: »Morda sem otročja, toda ta — ta avtopsija se mi zdi tako skrivnostna. Nočem, da bi mojega ubogega Bertieja secirali, to napravi smrt tako strahotno. Prosim, doktor, pomagajte mi to preprečiti.«

»To je stališče laika,« je rekel zdravnik. »Avtopsija ni prav nič strahotnega, to je preprosta, čista znanost, gospa Russellova. Skalpel je tako nežen instrument ko violina; sam igram na violino in vem, o čem govorim —«

Frank se je počutil čedalje bolj bolnega, vtem ko je poslušal te besede. In ves ta čas je ležal Bertie Russell v sosednji sobi, s prebito lobanjo, ki je ta stara nemška klepetulja menda sploh

ni opazila. Ves ta čas je čutil, da ga Ruth čaka, vtem ko ga je odnašalo od nje ko poplava. Ves ta čas so se mu tresla kolena, tako da je za nekaj minut pozabil, kaj se je bilo zgodilo. Samo prizadeval si je pozvati ta nemoška, prestrašena kolena k redu.

»Zanimivo,« je slišal samega sebe, ko je zdravnik končal in ko je nastala tišina. Zvenel je docela bedasto. Čutil je, da se je Helen uprla v njegove roke, s katerimi se je držal za naslonjalo njenega stola. Zdravnik je sedel proti svetlobi in pol sobe se je zrcalilo v njegovih naočnikih. Mnoge gube so mu bile dvignile obrvi visoko na čelo in njegov velik nos je bil pokrit z velikimi porami. Frank je videl ves čas preveč jasno, vse mu je bilo zoprno in pomislil je: Zid...

»Saj utegneta imeti prav, doktor,« je rekla Helen. »Vzlic temu pa —«

Strela je preklala svet. Okno, ki je bilo zaprto, se je razletelo na koščke, stene so se stresle in zrak je pritisnilo na ušesa, da so kar zaboleta.

»Bombe —« je rekel doktor Hain bledih ustnic. Strahu ni čutil, pač pa so se njegovi živci spomnili svetovne vojne in srce mu je za hip nehalo utripati. »Človek se kmalu privadi temu; čez nekaj časa jih ne slišiš več — kakor ne slišiš tramvaj,« je rekel pomirljivo.

»Nad tujski okraj jih ne bo,« je menil Frank. Čudno, da je bilo z eksplozijo spet prišlo nekaj moči v njegova kolena. Ruth se je gotovo ustrašila, je pomislil. »Za trenutek bi rad stopil k Ruth,« je rekel proseče obrnjen k Helen. »Moram jo pomiriti.«

»Sele potem, ko bodo urejene te formalnosti —« je rekla Helen neizprosno. Frank je z grozo začutil, da ji je izročeno na milost in nemilost. Z menoj lahko stori, kar hoče, je pomislil in

spet prijel za naslonjalo stola. Njegove roke so bile vlažne in umazane in vse umivanje zdaj ni več pomagalo.

»Zunaj dežujejo bombe, mi pa se pripravimo za formalnosti,« je začela Helen spretno. »Hotela sem vas prositi, doktor, da bi nekoliko upoštevali angleško psihologijo. Mi smo svetohlinski, svetlo ve. Škandal? V Sangaju, kjer je ugled Angležev tako važen? Morda ne veste, da je brat mojega ubogega Bertieja član parlamenta. Avtopsija — kaj lahko pride pri tej avtopsiji na dan? Da se je ubogi Bertie mudil na krajih, kamor ne bi smel iti, in da je pil ali kadil, kar je prepovedano. Zakaj ga ne bi na tihem odnesli v krematorij in zakaj ne bi ščitili njegovega imena? Jaz sem vdova. Jaz prevzamem vsó odgovornost nasproti družini. Jaz moram ščititi ime, doktor —«

Čutila je, da je v pravem razmahu. Podzavestno je sklepala roke, v katerih je še vedno imela občutek upirajočega se telesa, ki se je vračal zmeraj znova. Še zmeraj ni natanko čutila, da je Bertie res mrtev in tih. V bistvu je s hladno grozo pričakovala, da bo nenadoma stopil skozi vrata svoje spalnice in da bi utegnil spet oživeti.

Čim dlje je žena govorila, tem manj je doktor Hain verjel njenim besedam. Tu nekaj ni v redu, je pomislil spet, tu nekaj ni v redu. Helen je presodila izraz njegovega obraza, rekoč: »Morda se vam zdim brezsrčna, doktor, ker ne jokam. Toda — saj vendar nekoliko poznate razmere; v tem zakonskem življenju sem jokala toliko, da solz sploh več nimam. Vse, kar lahko storim, je, da preprečim škandal —«

»Prepričan sem, da vam bodo angleške oblasti pri tem na vsó moč pomagale,« je rekel doktor Hain. »Tukajšnji angleški koloniji bo prav toliko na tem kakor vam.«